

Nr 95 A.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften; given Stockholms slott den 9 mars 1917.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga närlagda förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas, och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Axel Vennersten.

Förslag
till
Förordning
om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående
stämpelavgiften.

Härigenom förordnas, att 8, 15, 20, 22, 23, 27, 47 och 51 §§ i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften skola — vissa paragrafer i nedan angivna delar — hava följande ändrade lydelse samt att i samma förordning skall näst efter VII kap. införas ett nytt, VIII kap. av den lydelse nedan sägs:

8 §.

Följande enskilda handlingar skola, även där de äro utfärdade av offentlig myndighet, förses med stämpel på sätt här nedan stadgas.

Aktiebrev i inländskt aktiebolag skall, innan brevet av bolaget utgives, förses med stämpel av 10 öre för varje fulla 10 kronor av det belopp, varå den i brevet avsedda aktie lyder, eller, om brevet utfärdats å två eller flera aktier, av det belopp, varå aktierna sammanlagt lyda; dock att, ifall enligt bolagets beslut för aktie skall erläggas betalning med högre belopp än det, varå aktien lyder, stämpeln skall beräknas i förhållande till det högre beloppet.

Upprättat aktiebrev skall, ändock att det icke blivit av aktieägaren mottaget, anses såsom av bolaget utgivet, då aktieägaren äger att det samma hos bolaget utbeholda.

Aktiebrev, som utan erläggande av betalning utfärdas såsom ersättning för förkommet eller förstört sådant brev eller i utbyte mot aktiebrev i samma bolag, är fritt från stämpel, därest det nya aktiebrevet utfärdas å belopp, icke överstigande det, varå det förkomna, förstörda eller utbytta aktiebrevet lytt, eller, om det nya aktiebrevet skall ersätta flera äldre brev, dessas sammanlagda belopp, samt det eller de äldre breven varit försedda med stämpel i vederbörlig ordning eller icke skolat med stämpel beläggas.

Har behörig stämpelbeläggning av interimisbevis eller interimskvitto ägt rum, gälle den stämpelbeläggning även för det aktiebrev, mot vilket interimisbeviset eller interimskvittot sedermera utbytes, där icke aktiebrevet skall beläggas med stämpel till högre belopp, i vilken händelse detsamma åsättes fyllnadsstämpel.

Aktiebrev, som sålunda utfärdas utan att beläggas med den här ovan för aktiebrev stadgade stämpel, skall förses med anteckning om orsaken härtill.

För aktiebrevs behöriga stämpelbeläggning eller försecnde med anteckning om orsaken till underlaten stämpelbeläggning svare ledamöterna i bolagets styrelse eller, ifall tillsynen över stämpelbeläggningen enligt bolagets beslut uppdragits åt en eller flera av dem, dessa ledamöter.

Se för övrigt 27 §.

Andelsbevis; se Lottbrev.

Check; lika med Växel.

Checkräkning, upp- och avskrivningsräkning, giroräkning, folioräkning, löpande räkning eller annan sådan räkning hos bank, annan kreditinrättning, sparbank eller bankir, därå penningar mottagas för att vid anfordran återbetalas; lika med *Depositionsräkning*.

Delaktighetsbevis; se Lottbrev.

Depositionsräkning, hos bank, annan kreditinrättning eller bankir, å vilken räkning penningar mottagas för att först efter viss tid eller viss tid efter uppsägning återbetalas: räntebesked, räntekupong, kvittens eller annan anteckning, varigenom insättare tillgodoföres eller erkänner sig hava mottagit ränta å räkningen, skall av banken, kreditinrättningen eller bankiren, då anteckning, efter vad nyss blivit sagt, delgives insättaren eller, där sådan delgivning icke äger rum, då räntebeloppet gottskrives insättaren, förses med stämpel av 5 öre, om räntebeloppet överstiger 5 men ej uppgår till 10 kronor, samt av 10 öre för varje fulla 10 kronor av räntebeloppet, om detta uppgår till 10 kronor eller högre belopp.

Vad sålunda är stadgat i fråga om stämpel för ränta å här omfördälda räkningar äger icke tillämpning i avseende å medel, som äro insatta för statsförvaltningen tillhörande allmänt verk eller styrelse samt riksdagens verk, så länge dessa medel för sådant verk eller styrelse inestå.

Sökes betalning på grund av bevis om insättning på depositionsräkning hos offentlig myndighet, skall beviset förses med stämpel av 25 öre för varje fulla 100 kronor av det kapitalbelopp, för vilket betalning sökes; dock är depositionsbevis fritt från sistnämnda stämpelavgift, då på grund därav fordran bevakas i konkurs.

Se för övrigt 54 och 55 §§.

Fideikommissbrev om fast egendom skall, då det för lagfart företes, utöver den stämpel, som utgår enligt förordningen om arvsskatt och skatt för gåva, förses med stämpel av 1 krona för varje fulla 100 kronor av egendomens värde.

Se för övrigt 10, 13 och 14 §§.

Gåva av fast egendom; avhandling därom skall, då den för lagfart företes, utöver den stämpel, som utgår enligt förordningen om arvsskatt och skatt för gåva, förses med stämpel av 1 krona för varje fulla 100 kronor av egendomens värde.

Se för övrigt 10, 13 och 14 §§.

Inkassering av penningar: handling, som innefattar uppdrag därom och emot vars företeende eller avlämnande betalning fordras; lika med *Växel*; dock att handling, som avser inkassering av penningar genom postförskott eller s. k. efterkrav, är från stämpel fri.

Intecknat skuldebrev; se *Skuldebrev*.

Interimsbevis, Interimskvitto å aktiebrev; lika med *Aktiebrev*.

» » å lottbrev; lika med *Lottbrev*.

Invisning; lika med *Växel*.

Kapitalräkning eller annan räkning, därå penningar mot särskilt bevis mottagas för att först efter viss tid eller viss tid efter uppsägning återbetalas; lika med *Depositionsräkning*.

Köp av fast egendom; avhandling därom skall, då den för lagfart företes, förses med stämpel, som, utom i de fall, varom nedan stadgas, skall utgöra 1 krona för varje fulla 100 kronor av egendomens värde.

Köpeavhandling, på grund varav lagfart sökes för aktiebolag, som icke driver bankrörelse eller som icke är berättigat att erhålla statslån från egnahemslånefonden eller jordförmedlingsfonden, skall beläggas med stämpel av 2 kronor för varje fulla 100 kronor av egendomens värde.

Överstiger egendomens värde icke 3,000 kronor och är köparen svensk medborgare, som icke under nästföregående året taxerats enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt för ett taxerat belopp av minst 1,800 kronor, förses köpeavhandlingen med stämpel allenast av 60 öre för varje fulla 100 kronor av egendomens värde.

Där köpeavhandling, utan tillägg till eller förändring i stadgade villkor, överlåtes inom den för lagfart föreskrivna tid, räknat från första fångtet, och inom samma tid för lagfart företes samt köpeavhandlingen

därvid är åtföljd av skriftlig, av såväl säljare som köpare på heder och samvete avgiven förklaring, att icke i någon form lämnats eller skall lämnas annan betalning för köpet än den, som finnes upptagen i den för lagfart föredetta fångeshandlingen, äger stämpelbeläggning rum allenast för sista fånget.

Fångeshandling, på grund varav sökes lagfart å järnväg, är från stämpel fri.

Lottbrev, andelsbevis eller delaktighetsbevis i inländskt solidariskt bankbolag eller annat inländskt bolag, som driver bankrörelse, så ock i kommanditbolag skall, innan brevet eller beviset av bolaget utgives, förses med stämpel av 10 öre för varje fulla 10 kronor av det belopp, varå den i brevet eller beviset avsedda lott eller andel lyder, eller, om brevet eller beviset utfärdats å två eller flera lotter eller andelar, av det belopp, varå lotterna eller andelarna sammanlagt lyda; dock att, ifall enligt bolagets beslut för lott eller andel skall erläggas betalning med högre belopp än det, varå lotten eller andelen lyder, stämpeln skall beräknas i förhållande till det högre beloppet.

Upprättat lottbrev skall, ändock att det icke blivit av lottägaren mottaget, anses såsom av bolaget utgivet, då lottägaren äger att detsamma hos bolaget utbekomma.

Lottbrev, andelsbevis eller delaktighetsbevis, som utan erläggande av betalning utfärdas såsom ersättning för förkommet eller förstört sådant brev eller bevis eller i utbyte mot lottbrev eller bevis i samma bolag, är fritt från stämpel, därest det nya lottbrevet eller beviset utfärdas å belopp, icke överstigande det, varå det förkomna, förstörda eller utbytta lottbrevet eller beviset lytt, eller, om det nya lottbrevet eller beviset skall ersätta flera äldre brev eller bevis, dessas sammanlagda belopp, samt det eller de äldre breven eller bevisen varit försedda med stämpel i vederbörlig ordning eller icke skolat med stämpel beläggas.

Har behörig stämpelbeläggning av interimbevis eller interimskvitto ägt rum, gälle den stämpelbeläggning även för det lottbrev, mot vilket interimbeviset eller interimskvittot sedermera utbytes, där icke lottbrevet skall beläggas med stämpel till högre belopp, i vilken händelse detsamma åsättes fyllnadsstämpel.

Lottbrev eller bevis, som sålunda utfärdas utan att beläggas med den här ovan för lottbrevet eller beviset stadgade stämpel, skall förses med anteckning om orsaken därtill.

För den behöriga stämpelbeläggnings svare ledamöterna i bolagets styrelse eller, underlåten stämpelbeläggning svare ledamöterna i bolagets styrelse eller,

ifall tillsynen över stämpelbeläggningen enligt bolagets beslut uppdragits åt en eller flera av dem, dessa ledamöter.

Vad sålunda är stadgat gäller dock icke bevis å grundfondstillskott i sparbanker.

Se för övrigt 27 §.

Lottsedel för deltagande i lotteri, som med Kungl. Maj:ts tillstånd anordnats, skall av lotteriets anordnare före utlämnandet förses med stämpel, då lotteriet avser penningar, av 10 öre för varje hel krona av det belopp, varå lottsedeln lyder, och, då lotteriet avser andra värdeföremål, av 10 öre för varje lottsedel.

Se för övrigt 56 §.

Lösöreköp: avhandling därom, se *Köp*.

Obligation, som utfärdas här i riket, skall av obligationsutgivaren före utlämnandet förses med stämpel av 60 öre för belopp, ej överstigande 100 kronor, och därutöver 60 öre för varje påbörjat hundratal kronor;

dock att frihet från sådan stämpel äger rum för svenska statens, Sveriges allmänna hypoteksbanks och konungariket Sveriges stadshypotekskassas obligationer.

Obligation, som utgivits i utlandet, skall, innan den härstädes belånas, försäljes eller på vad sätt det vara må överlåtes, förses med stämpel enligt nyssnämnda grund, där icke annorledes här nedan stadgas. Sådan obligation vare fri från stämpel, därest genom vederbörande magistrats påteckning å obligationen styrkes, att den blivit för magistraten uppvisad före den 1 januari 1895. Å obligation, som i utlandet utgivits och efter ingången av år 1895 men före den 1 juli 1917 inkommit i riket, äger innehavaren, om obligationen före sistnämnda dag hos magistrat i stad uppvisas, kostnadsfritt bekomma påteckning om dagen för uppvisandet. Obligation, som blivit med sådan påteckning försedd, skall, då den härstädes belånas, försäljes eller på vad sätt det vara må överlåtes, beläggas med stämpel enligt de för obligation närmast före den 1 juli 1917 gällande bestämmelser.

Sökes på grund av obligation, för vilken ovanstående stämpelavgift icke skolat utgöras, hos offentlig myndighet betalning, skall obligationen förses med stämpel av 25 öre för varje fulla 100 kronor av det kapitalbelopp, för vilket betalning sökes;

dock är obligation fri från sistnämnda stämpel, då på grund därav fordran bevakas i konkurs.

Obligation, som utfärdas endast såsom ersättning för förkommen eller förstörd sådan handling eller i utbyte mot obligation eller obligationer av samma utgivare och med samma räntefot, är fri från stämpel, därest den

nya obligationen utfärdas å belopp, icke överstigande det, varå den förkomna, förstörda eller utbytta obligationen lytt, eller, om den nya obligationen skall ersätta flera äldre obligationer, dessas sammanlagda belopp samt den eller de äldre obligationerna varit försedda med stämpel i vederbörlig ordning eller icke skolat med stämpel beläggas. Obligation, som sålunda utfärdas utan att stämpelbeläggas enligt ovan stadgade grunder, skall av obligationsutgivaren förses med anteckning om orsaken därtill.

Därest för särskilda delar av skuldbelopp utfärdats löpande förskrivningar, vilka uppenbarligen äro avsedda att utsläppas i den allmänna rörelsen, gälle angående dylik förskrivning, ändock att den ej betecknats som obligation, vad i denna förordning är om obligation stadgat.

Se för övrigt 15, 16 och 27 §§.

Postremissväxel; se *Växel*.

Premiekvittens; se *Försäkringsbrev*.

Revers; se *Skuldebrev*.

Skuldebrev skall, då det för vinnande av inteckning eller betalning hos offentlig myndighet företes, förses med stämpel av 25 öre för varje fulla 100 kronor av det kapitalbelopp, för vilket inteckning eller betalning sökes;

dock är skuldebrev fritt från sådan stämpel, då på grund därav fordran bevakas i konkurs eller inteckning sökes i järnväg eller då det samma skall vara försett med stämpel lika med obligation i enlighet med vad här nedan sägs.

Har kommun erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd till upptagande av amorteringslån, skall, under förutsättning att det till upptagande medgivna lånets belopp icke understiger 200,000 kronor och att återbetalningstiden är bestämd till minst 15 år, skuldförskrivning, som utfärdas å lånebeloppet eller del därav, av utgivaren förses med stämpel såsom för obligation stadgas.

Se för övrigt 17 och 18 §§.

Sparkasseräkning eller därmed likartad räkning hos bank, annan kreditinrättning, sparbank eller bankir; lika med *Depositionsräkning*. I fråga om medel, som innestå å sparkasseräkning eller, i sparbank, däremot svarande räkning, må dock frihet från stämpel äga rum, om beloppet av den ränta, som under ett kalenderår tillgodoföres insättare, vare sig medlen innestått hela året eller blott en del därav, icke uppgår till 40 kronor.

Se för övrigt 54 och 55 §§.

Testamente om fast egendom skall, då det för lagfart företes, utöver den stämpel, som utgår enligt förordningen om arvsskatt och skatt för

gåva, förses med stämpel av 1 krona för varje fulla 100 kronor av egendomens värde.

Se för övrigt 10, 13 och 14 §§.

åtagande av förpliktelse.

15 §.

Den obligationsutgivare, som här i riket utlämnar obligation, dagtecknad före den 1 juli 1917, skall förse obligationen med anteckning om dagen, då den utlämnas.

20 §.

1. — — — — —
 2. Har, sedan stämpelavgift jämlikt 8 § erlagts för interimbevis eller interimskvitto å aktie- eller lottbrev, den å interimbeviset eller interimskvittot grundade aktie- eller andelsrätten blivit förverkad, må stämpelavgiften på ansökan kostnadsfritt återbekommas i den ordning, som i fråga om restitution av kronoutskylder är föreskriven.

22 §.

1. Stämplars skola vara att tillgå av följande slag, nämligen:
 a) — — — — —
 b) — — — — —
 c) bank- och växelstämplar å 5, 10, 20, 30 och 50 öre samt 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 12.50, 15, 20, 25, 30, 50, 75 och 100 kronor.

Dessutom äger stämpling av blanketter till aktiebrev, lottbrev, andelsbevis, delaktighetsbevis och obligationer rum i den ordning, 27 § föreskriver.

2. — — — — —

23 §.

Till handlingar — — — — —
 dubbla beläggningsstämplar.

Till växel och annan handling, som enligt 8 § skall lika med växelstämpelbeläggas, skola i annat fall än där fråga är om utgörande av den särskilda stämpel, varmed handlingen skall förses, då på grund därav betalning sökes hos offentlig myndighet, användas sådana bank- och växel-

Bihug till riksdagens protokoll 1917. 1 saml. 79 häft. (Nr 95 A och B.) 2

stämplar, om vilka i 22 § 1 mom. c) förmäles. Enahanda bank- och växlestämplars skola användas för stämpelbeläggning av sådant, i 8 § under rubriken för depositionsräkning omförmält och enligt vad under rubrikerna för checkräkning, kapitalräkning och sparkasseräkning sägs därmed likställt räntebesked eller annan anteckning, varigenom insättare tillgodoföres eller erkänner sig hava mottagit ränta å insatta medel. För beläggning av andra än nu nämnda handlingar må stämplars, som nyss sagts, icke användas.

27 §.

Då aktiebrev, lottbrev, andelsbevis, delaktighetsbevis eller obligationer enligt 8 § skola förses med stämpel, skall detta äga rum sålunda, att stämpling av blanketterna till aktiebrev, lottbrev, bevisen eller obligationerna sker genom generalpoststyrelsens försorg. Den, som vill låta stämpla dylika blanketter, anmäla sig därom skriftligen hos generalpoststyrelsen med bifogande av blanketterna samt tvefald uppgift å dessas valör och antalet av varje valör. Generalpoststyrelsen fastställer därefter det belopp, med vilket stämpel enligt bestämmelserna i denna förordning skall utgöras, och låter, sedan det erforderliga stämpelbeloppet blivit inbetalt, verkställa stämplingen.

Talan mot generalpoststyrelsens beslut i fråga om stämpelbeloppet fullföljes i enahanda ordning, som är stadgad för överklagande av generalpoststyrelsens beslut i allmänhet.

47 §.

1. Den som utgiver, överlåter eller till godkännande eller betalning företer växel eller annan handling, som enligt 8 § skall lika med växel stämpelbeläggas, utan att, där handlingen skolat förses med stämpel, fullgöra vad honom i sådant avseende åligger, så ock den, som åsidosätter vad i 8 § under rubrikerna för checkräkning, depositionsräkning, kapitalräkning och sparkasseräkning är stadgat om åsättande av stämpel i där angivna fall, böte tio gånger den felande stämpelns belopp; dock vare minsta bot fem kronor.

2. Åsidosätter någon vad i 8 § finnes föreskrivet om stämpelbeläggning av aktie- eller lottbrev eller andels- eller delaktighetsbevis, då det utfärdas av aktiebolag, solidariskt bankbolag, annat bolag, som driver bankrörelse, eller kommanditbolag, eller av sålunda utfärdat interimbevis eller interimskvitto å aktie- eller lottbrev, böte tio gånger den felande stämpelns belopp; dock vare minsta bot tjugufem kronor.

3. Den obligationsutgivare, som utlämnar obligation utan att därvid förse handlingen med stadgad stämpel, så ock den, som belånar, försäljer eller på vad sätt det vara må överlåter i utlandet utgiven obligation, utan att handlingen är försedd med föreskriven stämpel eller sådan påteckning av magistrat, som här ovan under rubriken obligation i 8 § omnämnes, skall böta tjugu gånger den felande stämpelns belopp; dock vare minsta bot tjugufem kronor.

Vad sålunda blivit stadgat i fråga om obligation, som utlämnats utan att vara försedd med stadgad stämpel, gälla ock i fråga om skuld-förbindelse, som, enligt vad under rubriken skuldebrev i 8 § sägs, skall förseas med stämpel lika med obligation.

4. Den obligationsutgivare, som här i riket utlämnar obligation, dagtecknad före den 1 juli 1917, samt underlåter att förse obligationen med den i 15 § föreskrivna anteckning, skall böta tjugu gånger den å handlingen belöpande stämpelns belopp; dock vare minsta bot tjugufem kronor.

Varder, enligt vad i 8 § stadgas, aktie- eller lottbrev, andels- eller delaktighetsbevis eller obligation, som utlämnas i ersättning för eller utbyte mot annan dylik handling, ej belagd med stämpel, och underlåter någon, som är pliktig förse aktie- eller lottbrevet, andels- eller delaktighetsbeviset eller obligationen med anteckning om orsaken därtill, att verkställa sådan anteckning, straffes med böter från och med tio till och med etthundra kronor.

5. Anordnare av lotteri, som utan att hava i föreskriven ordning fritagits från skyldigheten att förse lottsedel med stadgad stämpel, utlämnar sådan sedel, utan att den därvid är försedd med stämpel, skall böta tio gånger den felande stämpelns belopp; dock vare minsta bot tjugufem kronor.

Underlåter anordnare av lotteri, som enligt 56 § fritagits från skyldigheten att förse lottsedel med stadgad stämpel, att påtrycka lottsedel anteckning, varom i nämnda paragraf stadgas, straffes med böter från och med tio till och med etthundra kronor.

6. = nuv. 5 mom.

7. = nuv. 7 mom.

8. = nuv. 8 mom.

9. Där handling, i avseende å vars stämpelbeläggning ansvar i 1, 2, 3, 5 eller 6 mom. stadgas, icke blivit av den, vilken stämpelbeläggnings-ålegat, försedd med behörig stämpel, vare även den, vilken såsom bevis om förvärvad rättighet mottager handlingen eller densamma för annans räkning försäljer, belånar eller till godkännande eller betalning företer utan

att belägga den med felande stämpel, underkastad det för felaktig eller försummad stämpelbeläggning av handlingen stadgade ansvar.

10. = nuv. 9 mom.

51 §.

De i 47, 48 och 55 §§ omförmälda förseelser åtalas av allmän åklagare vid allmän domstol.

Mål, som angår brist hos stämpelförsäljare i uppbörderna för de till honom utlämnade stämplat, handläggas i den ordning, som är för balansmål stadgad.

VIII KAP.

Om särskild ordning för vissa stämpelavgifters utgörande.

54 §.

Den i 8 § stadgade stämpelavgiften för räntebesked, räntekupong, kvittens eller annan anteckning, varigenom insättare hos bank tillgodoföres eller erkänner sig hava mottagit ränta å penningar, som hos banken innestå, må kunna för bankens samtliga insättare på en gång för helt år och utan användning av stämpel erläggas genom inbetalning, på sätt här nedan stadgas, av ett belopp, motsvarande den stämpelavgift, som under nästföregående år skolat utgöras.

Bank, som önskar komma i åtnjutande av sådan rättighet, skall därom göra anmälan hos Kungl. Maj:ts befallningshavande, och skall banken därvid tillika avlämna skriftlig förbindelse att å nedan stadgad tid och till behörigt belopp erlägga nu ifrågavarande avgift samt, där Kungl. Maj:ts befallningshavande finner sådant erforderligt, för förbindelsens fullgörande ställa nöjaktig säkerhet.

Sedan anmälan, varom nu blivit sagt, inkommit till Kungl. Maj:ts befallningshavande och avfordrad säkerhet blivit av Kungl. Maj:ts befallningshavande godkänd och avlämnad, skall Kungl. Maj:ts befallningshavande för banken utfärda bevis, att hinder icke möter för banken att i den i denna paragraf omförmälda ordning fullgöra erläggandet av stämpelavgiften; och skall genom Kungl. Maj:ts befallningshavandes försorg på bankens bekostnad kungörelse om bevisets meddelande en gång införas i Post- och inrikes tidningar, varjämte Kungl. Maj:ts befallningshavande därom

särskilt underrättar generalpoststyrelsen. Kungl. Maj:ts befallningshavande skall ock förordna ett ombud att hos banken utöva den befattning, varom i denna förordning stadgas.

Den inbetalning, varom ovan blivit stadgat, skall verkställas hos generalpoststyrelsen inom utgången av mars månad, och skall, då sådan inbetalning sker, tillika ingivas ett av nyssnämnda ombud efter granskning av bankens räkenskaper utfärdat intyg, att det inlevererade beloppet, beträffande vilket särskild uppgift för varje slag av inlåningsräkning bör lämnas, utgör den avgift, banken är pliktig erlægga.

Verkställes icke inbetalningen inom den stadgade tiden, har generalpoststyrelsen att förelägga banken viss tid för fullgörande av inbetalningen. Försittes även den tid, skall generalpoststyrelsen vidtaga de ytterligare åtgärder, som erfordras för beloppets indrivande, samt tillika förklara banken hava förverkat rättigheten att på det i denna paragraf omförmälda sätt erlægga stämpelavgiften ävensom därom underrätta vederbörande Kungl. Maj:ts befallningshavande. På Kungl. Maj:t ankommer i ty fall att, på ansökan av banken, pröva, huruvida banken åter må komma i åtnjutande av sagda rättighet.

Vad i denna paragraf är stadgat i fråga om bank skall äga motsvarande tillämplighet i fråga om annan kreditinrättning, sparbank och bankir.

55 §.

Bank, som begagnar sig av den rättighet, varom i 54 § stadgats, är skyldig att, när helst så påfordras, för det i nyssnämnda paragraf omförmälda ombud förete sina räkenskaper i vad de avse bankens inlåningsrörelse.

Tredskas banken att fullgöra vad den sålunda åligger, äge Kungl. Maj:ts befallningshavande förelägga den tredskande vite och till sådant vite fälla.

Vad ombudet vid granskning av räkenskaperna inhämtat må han icke yppa i vidare mån än som erfordras för avgivande av det i 54 § omförmälda bevis.

Yppar ombudet i annat än nu sagt fall vad sålunda hemligt hållas bör, straffes med böter från och med tjugufem till och med femhundra kronor och vare därjämte skyldig att till fullo gottgöra skada, som av förseelsen kan hava uppkommit.

Ombudet skall ersättas av banken med belopp, som bestämmes av Kungl. Maj:ts befallningshavande.

Vad i denna paragraf är stadgat i fråga om bank skall äga motsvarande tillämplighet i fråga om annan kreditinrättning, sparbank och bankir.

56 §.

Konungen äge medgiva, att den, som erhållit tillstånd till anordnande av lotteri, må fritagas från skyldighet att förse lottsedel med stämpel, under villkor att han inom en månad efter varje dragning till generalpoststyrelsen dels inbetalar den på de till dragningen försålda lottsedlar belöpande stämpelavgift, dels ock inlämnar ett av notarius publicus på grund av räkenskaperna för lotteriet utfärdat intyg över antalet salunda försålda lottsedlar, därvid i fråga om penninglotteri skall angivas antalet lottsedlar av varje särskild valör; och skall före varje dragning av den person eller myndighet, som erhållit Kungl. Maj:ts uppdrag att utöva tillsyn över lotteriet, till generalpoststyrelsen insändas uppgift om tiden för dragningen.

Inbetalas avgiftsbeloppet icke inom ovan föreskrivna tid, låte generalpoststyrelsen efter skedd utredning indriva detsamma jämte laga ränta därå.

Ä lottsedel, som enligt Kungl. Maj:ts medgivande må utlämnas utan stämpel, skall anteckning om medgivandet genom lotterianordnarens försorg påtryckas.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1917.

*Utdrag ur protokoll över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 mars
1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Vennersten, anförde härefter:

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag finnes under provisorisk huvudtitel »nya inkomster av skattemedel m. m.» upptaget ett belopp av 18,000,000 kronor.

Nya
inkomster
av skatte-
medel m. m.

Med hänsyn till de ökade utgifter för krigstidshjälp och dylikt, som sedan statsverkspropositionens framläggande visat sig vara oundgängliga, måste emellertid nyssnämnda summa för erforderliga nya inkomster väsentligen höjas. Innan jag därför redogör för sättet för dessa inkomsters åvägbringande, har jag att angiva de ökade utgifterna.

Av det i statsverkspropositionen beräkningsvis upptagna anslaget å 16,000,000 kronor till krigstidshjälp m. m. åt befattningshavare och pensionstagare utgjorde 15,000,000 kronor den summa, som enligt mig från löneregleringskommittén tillhandakomna beräkningar avsågs för att bestrida kostnaderna för krigstidstillägg och krigstidshjälp åt i statens tjänst varande befattningshavare. Enligt det förslag i sistberörda ämne, som jag

funnit vara av omständigheterna påkallat och som jag har för avsikt att inom kort underställa Kungl. Maj:ts prövning, uppgår kostnaden för ifrågasvarande ändamål till i runt tal 24,000,000 kronor. Detta medför alltså en merutgift å budgeten av 9,000,000 kronor. Dessutom torde till mötande av stegrade utgiftskrav för andra ändamål under de olika huvudtitlarna böra reserveras ett belopp av ungefär 1,500,000 kronor. Den summa, för vilken täckning nu skall sökas, utgör således omkring 28,500,000 kronor.

Hela sistnämnda belopp torde emellertid icke behöva uttagas genom ökade skatter och avgifter, utan torde en del av summan kunna motvägas genom höjning av beräkningen av nedannämnda inkomstitel i 1918 års budget.

Utdelningen under år 1918 å statens stamaktier i aktiebolaget svenska tobaksmonopolet har i statsverkspropositionen upptagits till 2,500,000 kronor. Enligt en mig från styrelsen för nämnda bolag tillhandkommen skrivelse kan numera, sedan bokslutet för år 1916 föreligger och resultatet av bolagets rörelse för sagda år sålunda kan överblickas, den för år 1918 påräkneliga utdelningen å stamaktierna uppskattas till 2,000,000 kronor högre belopp eller alltså till 4,500,000 kronor.

Härefter återstår en summa av 26,500,000 kronor, för vars täckande nya eller ökade skatter och avgifter torde behöva tillgripas.

De förslag, som i sistberörda hänseende komma att framläggas, avse skärpning av stämpelbeskattningen å förmögenhetsomsättningen, höjning av arvsskatten, höjning av tullarna å vissa lyxvaror, ökad maltskatt, införande av en nöjesbeskattning och höjning av kommunikationsverkens avgifter.

För den av mig ifrågasatta ökningen av stämpelbeskattningen skall jag här längre fram lämna redogörelse, och inskränker mig därför nu till att omförmåla, att jag beräknar utbytet för statsverket av skatteökningen till 4,500,000 kronor.

I fråga om arvsbeskattningens skärpande ber jag i detta sammanhang få hänvisa till mitt yttrande därom i det statsrådsprotokoll över lantförsvarsärenden, som fogats till Kungl. Maj:ts den 14 maj 1914 till riksdagen avlåtna proposition nr 58 angående ny härordning. I anslutning till berörda yttrande har jag låtit inom finansdepartementet utarbeta förslag till höjd skatt å större arvslotter inom de två första skatteklasserna. Detta förslag har emellertid funnits böra underkastas någon revision med anledning av det för innevarande års riksdag framlagda förslaget till lag om adoption, i följd varav jag icke är beredd att nu underställa Kungl. Maj:ts prövning frågan om arvsskattens höjande. Jag torde dock inom kort vara i stånd därtill. Verkställda beräkningar giva vid handen, att den höjda skatten torde tillföra staten en ökad inkomst av 1,500,000 kronor.

Vid den till riksdagen den 5 maj 1916 avlåtna propositionen nr 238 med förslag till förordning om spirituosaaccis m. m. fanns fogad ett av f. d. kammarrättsrådet Conrad Carleson på offentligt uppdrag utarbetat betänkande med plan till s. k. lyxbeskattning. Denna plan innefattade en kombination av tullar, acciser och direkt beskattning. I fråga om den direkta lyxbeskattningen uttalade jag i det nyssnämnda proposition åtföljande statsrådsprotokollet, att densamma borde göras till föremål för en ingående granskning i samband med en förestående omarbetning av inkomst- och förmögenhetsskatten. Någon sådan granskning har emellertid ej kommit till stånd, då tiden för närvarande icke torde vara inne för en mera djupgående omdaning av vår inkomst- och förmögenhetsbeskattning. Förslaget till en direkt lyxbeskattning torde därför ej heller nu kunna upptagas till närmare skärskådande. Däremot anser jag mig böra nu förorda, att den indirekta lyxbeskattningen skärpes, i den mån sådant genom tullförhöjningar å lyxvaror låter sig göra. Förslag härom ber jag att senare i dag få framlägga och därvid närmare redogöra för, huruledes en dylik åtgärd skulle inbringa en ökad statsinkomst av 1,200,000 kronor.

Likaledes senare i dag torde jag få framställa förslag om höjning av maltskatten, varigenom avses att bereda statsverket en med 3,500,000 kronor ökad avkastning av denna skatt.

Inom finansdepartementet har utarbetats ett förslag till nöjesbeskattning. Förslaget, som går ut på att med en särskild skatt träffa offentliga nöjestillställningar, uppdelar dessa tillställningar i två huvudgrupper, nämligen a) konserter, opera- och andra musikaliska föreställningar samt dramatiska och litterära föreställningar ävensom kapplöpningar, travkörningar, uppvisning i professionell idrott och dylikt samt b) biograf-, cirkus-, varieté-, kabaret- och balettföreställningar, baler, maskerader och andra danstillställningar samt härmed jämförliga tillställningar. Från skatteplikt undantagas tillställningar, som tjäna ett vetenskapligt eller eljest undervisande eller uppfostrande syfte. Skatten utgår för tillställning i gruppen a) med omkring 10 procent och för tillställning i gruppen b) med omkring 20 procent av biljettpriset. Om biljetter ej utlämnas, beräknas skatten med 10 respektive 20 procent på de uppburna avgifternas bruttobelopp. Över berörda förslag till nöjesbeskattning böra givetvis yttranden inhämtas av vederbörande myndigheter; och anhåller jag få återkomma till förslaget, då dessa yttranden föreligga. Jag vill nu blott ytterligare meddela, att skatten i fråga kan beräknas giva en ganska ansevärd avkastning, som jag emellertid i nu förevarande beräkning icke upp-tager till högre belopp än 2,000,000 kronor.

Enligt vad chefen för civildepartementet meddelat mig har han för avsikt att föreslå höjningar av kommunikationsverkens avgifter i följande avseenden.

Senare i dag kommer nämnde departementschef att underställa Kungl. Maj:ts prövning förslag till proposition om höjning av vissa postavgifter, vilket förslag beräknas giva postverket en ökad inkomst av 4,000,000 kronor.

Vidare läser chefen för civildepartementet i sinom tid framlägga förslag till sådan höjning av taxan för de inrikes telegramavgifterna, att inkomsten av samma avgifter kan beräknas uppgå med 750,000 kronor och sålunda telegrafverkets inkomster för år 1918 höjas från 27,000,000 kronor till 27,750,000 kronor.

Slutligen har chefen för civildepartementet för avsikt att föreslå sådan reglering av taxorna för statens järnvägar, att genom densamma — och med tillhjälp av redan verkställd taxereglering — nämnda verk må kunna utan minskning av det i statsverkspropositionen upptagna överskottet, bestrida kostnaderna för krigstidshjälp och krigstidstillägg åt verkets personal. Då dessa kostnader äro beräknade till 9,125,000 kronor, skulle statens järnvägars inkomster för år 1918 ökas med samma belopp eller från 132,400,000 kronor till 141,525,000 kronor.

De av mig nu angivna nytillkommande statsinkomsterna uppgå till följande belopp:

Höjd beräkning av utdelningen å vissa statens aktier	2,000,000	kronor
Skärpt stämpelbeskattning	4,500,000	»
Höjd arvsskatt	1,500,000	»
» tull å vissa lyxvaror	1,200,000	»
» maltskatt	3,500,000	»
Nöjesbeskattning	2,000,000	»
Höjda postavgifter	4,000,000	»
» telegramavgifter	750,000	»
» avgifter å statens järnvägar	9,125,000	»

Summa 28,575,000 kronor

De förslag till ändringar i inkomstberäkningen i det för riksdagen framlagda budgetförslaget, som påkallas av ett bifall till vad jag nu ifrågasatt, torde få framföras, i vad de röra stämpelskatten och arvsskatten, i propositionen om sistnämnda skatt, i vad förslagen angå tullnedlen, maltskatten, nöjesskatten och postavgifterna, i propositionerna om respektive bevilningar, samt, i vad förslagen avse övriga ovan berörda inkomsttitlar, här längre fram.

Bland de nya inkomstkällor, som erbjuda sig för täckande av stats- **Stämpelbeskattningen.** verkets skattebehov, intager en utvidgad stämpelbeskattning ett av de främsta rummen. Förberedande åtgärder för införande av nya stämpelskatter hava redan under år 1909 blivit påbörjade, och ett utarbetat förslag i sådan riktning föreligger i det av särskilt förordnade kommitterade den 29 december nämnda år avgivna betänkande med förslag angående utvidgning av stämpelbeskattningen. Första försvarsberedningen hade enligt sitt under år 1914 tryckta betänkande fäst sin uppmärksamhet å nämnda förslag. I likhet med de kommitterade ansåg beredningen, att stämpelbeskattningen utan egentlig olägenhet torde kunna i vårt land utnyttjas i något högre grad än hittills ägt rum. Visserligen vore det antagligt, att ej alla de utav kommitterade föreslagna nya stämpelskatterna komme att upptagas; men då beredningen å andra sidan ansåge möjlighet icke saknas att i fråga om vissa stämpelskatter vidtagna större höjningar än de av kommitterade ifrågasatta, hade beredningen funnit sig kunna antaga, att ett belopp av omkring 3 miljoner kronor skulle kunna uttagas genom ökad stämpelbeskattning.

I mitt yttrande till det av mig förut omförmälda statsrådsprotokoll över lantförsvarsärenden, som hölls den 14 maj 1914 vid föredragning av åtskilliga i samband med härordningsreformen stående frågor, berörde jag den i fråga om stämpelbeskattningen år 1909 gjorda utredningen och meddelade därvid, att statskontoret den 20 nästföretgångna april avgivit anbefallt utlåtande dels över första försvarsberedningens nyss åberopade betänkande dels över det av 1909 års stämpelkommitterade avgivna betänkandet. Till min därvid lämnade fullständiga redogörelse för innehållet i statskontorets utlåtande i ämnet tillåter jag mig att i detta sammanhang endast hänvisa, med upplysning att statskontoret för sin del förorddat ett anlåtande av här nedan angivna enligt kommitterades förslag ifrågasatta nya eller förhöjda stämpelskatter, vilka av statskontoret beräknats lämna följande avkastning nämligen:

lagfartsstämpel, höjning	kr. 1,600,000
aktiestämpel, »	» 450,000
obligations- och skuldförbindelsestämpel, höjning	» 270,000
lottsedelstämpel, ny	» 370,000
försäkringsstämpel, ny	» 290,000
	<hr/>
	tillsammans kr. 2,980,000

eller i runt tal 3,000,000 kronor.

För egen del uttalade jag, att jag vore med alla dem, som yttrat sig i saken, enig därom, att vid behov stämpelbeskattningen borde kunna

icke så litet utvecklas. Förslag till utvidgning av detta område för den allmänna beskattningen hade upprepade gånger förevarit till behandling, men förslagen hade hittills upptagits till avgörande med en försiktighet, som ej så litet varit beroende på större valfrihet i fråga om utvägar att tillgodose det allmännas krav på skatteobjekt. Något annorlunda ställde sig saken nu, då man å ena sidan stode inför skyldigheten att åtminstone räkna med en vida mera omfattande skattereglering än under senare årtionden varit förhållandet, och å andra sidan vid denna skattereglering måste, säkerligen enligt allas mening, hava till ögonmärke att, på sätt försvarsberedningen framhållit, de mindre bärkraftiga samhällslagren såvitt möjligt skonades för skatteförhöjningarna. Av de indirekta skatterna torde inga bättre än stämpelskatterna vara av beskaffenhet att tillgodose nämnda krav.

Utöver de av statskontoret tillstyrkta nya stämpelskatterna eller förhöjningarna av redan förefintliga sådana skatter uttalade jag mig för den av stämpelkommitterade föreslagna omlaggingen till räntestämpel av stämpelskatten å depositions- och kapitalräkning samt införande av räntestämpel jämväl å avkastningen av andra på bankräkning insatta medel.

Förslaget om räntestämpeln har varit föremål för ny utredning, som föranlett mig att utsträcka densamma även till medel, som inestå å räkning i sparbank. Däremot har å andra sidan den ifrågasatta försäkringsstämpeln efter förnyad utredning funnits för närvarande icke böra inrymmas i det förslag till utvidgning av stämpelbeskattningen, som jag låtit inom finansdepartementet upprätta och om vars antagande jag nu föreslår, att Eders Kungl. Maj:t behagade i nådig proposition göra framställning hos riksdagen.

Enligt nämnda förslag avses att genomföra en höjning av lagfartsstämpeln, aktiestämpeln och obligationsstämpeln samt att införa såsom nya stämpelskatter en avgift på vissa kommunala skuldförbindelser och en avgift på lottsedlar, ävensom att omlägga till räntestämpel stämpelskatten å bevis om insättning å depositions- och kapitalräkning samt införa räntestämpel jämväl å avkastningen av andra på bankräkning insatta medel.

För den nya stämpelbeskattningens innebörd samt för de utredningar och förslag, som ligga till grund för densamma, har jag utförligt redogjort i mitt förut återopade anförande till statsrådsprotokollet den 14 maj 1914. Jag inskränker mig därför att i huvudsak hänvisa till vad jag där uttalat. Här vill jag endast i korthet referera det väsentligaste av förslagets innehåll, därvid i huvudsak anslutande mig till den i statskontorets återopade utlåtande lämnade redogörelsen i ämnet samt, i fråga om lottsedelstämpeln, till den av 1909 års stämpelkommitterade lämnade redogörelse för deras förslag i denna del.

1. Förhöjning av lagfartsstämpeln.

Sedan år 1857 utgör den stämpelavgift, som skall erläggas vid lagfart å köpe- eller bytesavhandling angående fast egendom, 60 öre för varje fulla 100 kronor av egendomens värde, med iakttagande dock att denna avgift för det fall, att lagfart sökes för aktiebolag, som icke driver bankrörelse, från och med år 1884 utgår med dubbla beloppet eller 1 krona 20 öre för varje fulla 100 kronor av egendomens värde.

De ovan omförmälda kommitterade hava ansett sig kunna fastslå, att ifrågavarande stämpelavgift, även om den i och för sig skulle i åtskilliga fall kunna sägas vara en betungande skatt, dock vore jämförelsevis låg; att skärpning av skattesatserna icke borde antagas komma att framkalla ökat anlitage av redan nu befintliga utvägar att söka undandraga sig skatten; att i följd av sådant missbruk avsevärt inflytande på det finansiella resultatet av lagfartsstämpelns avkastning alltså icke syntes vara att befara; samt att farhågan för den betungande inverkan en förhöjd lagfartsstämpel skulle hava på förvärvandet av smärre fastigheter, även om den visserligen finge anses vara fullt befogad, ingalunda borde avhålla från ett bättre utnyttjande av lagfartsstämpelns skatteförmåga, alldenstund det icke förefunnnes något hinder för att från den höjda stämpelavgiften undantaga sådana smärre fastighetsköp, som hade svårt att bära ökad stämpelskatt. Kommitterade hade alltså ansett sig kunna, utan åsidosättande av nödig försiktighet, föreslå, att den allmänna lagfartsstämpeln fastställdes till 90 öre för varje fulla 100 kronor av fastighetens värde, dock att en skattesats av 60 öre finge tillämpas, då köpeskillingen icke överstege 3,000 kronor och tillika den inkomst, för vilken köparen enligt gällande förordning om inkomstskatt senast taxerats, icke uppginge till 1,800 kronor. Härjante hade kommitterade föreslagit motsvarande höjning av den stämpel, som utgår, då lagfart sökes för aktiebolag, som icke driver bankrörelse, eller från 1 krona 20 öre till 1 krona 80 öre för varje fulla 100 kronor av egendomens värde.

Av anförda skäl hade kommitterade även föreslagit, att en förmån lika med den, som nu i avseende å lagfartsstämpeln tillkommer bankaktiebolag i förhållande till andra aktiebolag, måtte beredas sådana aktiebolag, som äro berättigade att erhålla statslån från egnahemslånefonden eller jordförmedlingsfonden.

Slutligen hade kommitterade föreslagit höjning av stämpelavgiften vid lagfart å gåva av fast egendom, som givits skyldeman i rätt nedstigande led, till 90 öre för varje fulla 100 kronor av den bortgivna egendomens värde.

Vad kommitterade sålunda föreslagit ansåg sig statskontoret böra biträda, men statskontoret fäste även uppmärksamheten därå, att med hänsyn till föreslagen särskild lagstiftning om bouppteckningsstämpeln och gåvostämpeln den av kommitterade föreslagna lydelsen av stadgandet angående stämpelavgift å avhandling om gåva av fast egendom borde något revideras.

För egen del har jag funnit detta av statskontoret gjorda påpekande böra följas, helst numera den därmed avsedda lagstiftningen kommit till stånd. Vad beträffar stämpelns belopp har jag ansett detsamma kunna bestämmas t. o. m. något högre än vad kommitterade föreslagit och hemställer alltså, att detsamma måtte beräknas till en krona, resp. två kronor. Därjämte har jag ansett, att den här ifrågakarande stämpelförhöjningen följdriktigt bör likaväl som i fråga om gåva av fast egendom gälla med avseende å fideikommissbrev om fast egendom och testamente om fast egendom, då dessa handlingar för lagfart företes. I övrigt har jag icke funnit något annat att tillägga till eller ändra i kommitterades förslag, vilket förslag alltså av mig upptagits jämväl i fråga om rätten att i vissa fall få lagfartsstämpeln beräknad till 60 öre för varje fulla hundra kronor; dock att denna rättighet anslutits till taxeringen enligt nu gällande förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt. De av kommitterade föreslagna stämpelförhöjningarna hava beräknats medföra en ökad avkastning för staten av kr. 1,630,000. De av mig föreslagna tillägg och förhöjningar torde kunna anses medföra en ökad avkastning av lagfartsstämpeln å ett belopp av kr. 2,285,000.

I sammanhang med den nu föreslagna höjningen av lagfartsstämpeln har det synts följdriktigt att även höja stämpeln vid köp och byte av fartyg. Med anledning av riksdagens skrivelse den 15 juni 1916, nr 264, är emellertid frågan härom i visst avseende föremål för utredning, som ännu icke hunnit avslutas, men vars resultat jag i framställning till innevarande riksdag hoppas med det snaraste kunna framlägga. Någon särskild ökning i den på grund av de här föreslagna stämpelavgifternas höjning beräknade inkomst har jag icke ansett mig med hänsyn till den nu omnämnda ifrågasatta höjningen å stämpeln vid köp och byte av fartyg böra beräkna.

2. Förhöjning av aktiestämpeln.

Denna stämpel, som erlägges, då aktie- eller lottbrev i inländskt aktiebolag eller solidariskt bankbolag ävensom, efter 1914 års riksdagsbeslut, då andelsbevis eller delaktighetsbevis i annat inländskt bolag, som driver

bankrörelse, så ock i kommanditbolag, av bolaget utgives, infördes genom beslut av 1906 års riksdag och utgör för aktier, lottbrev, andelsbevis och delaktighetsbevis i nybildade bolag 5 öre för varje fulla 10 kronor av det belopp, varå aktien, lottbrevet eller beviset lyder, samt för aktier, lottbrev, andels- och delaktighetsbevis, som eljest utfärdas, 10 öre för varje fulla 10 kronor av nyssnämnda belopp. Kommitterade, som vid avgivandet av sitt förslag icke haft anledning att sysselsätta sig med stämpelavgiften för de andels- och delaktighetsbevis, om vilkas stämpelsskatteskyldighet beslut fattats först vid 1914 års riksdag, hava i frågan om stämpelavgiften för aktie- och lottbrev framhållit, att giltiga skäl knappast blivit anförda för den i stämpelavseende nu förefintliga skillnaden mellan å ena sidan aktier och lottbrev i nybildade bolag och å andra sidan aktier och lottbrev, som eljest utgivas. Kommitterade hava därför ansett tillfället böra begagnas att införa likställighet mellan dessa båda slag av värdepapper och förmenat, att sådan likställighet borde åvägbringas genom att höja stämpeln för aktier och lottbrev, som utgivas vid bolags bildande, till en procent. Emot förslaget att höja ifrågavarande stämpel å aktier och lotter i nybildade bolag till samma belopp, som utgår för aktier och lotter, som eljest utfärdas, har statskontoret icke haft något att erinra. Statskontoret har emellertid erinrat om de förslag till ändrad lydelse av stadgandena under rubrikerna: *Aktiebrev* och *Lottbrev*, som i kungl. proposition n:r 200 förelades 1913 års riksdag men ej hunno av riksdagen prövas.

För min del har jag, såsom jag redan tidigare uttalat, funnit mig kunna i sak biträda det av kommitterade framlagda förslaget, behörigen kompletterat i den av statskontoret antydda riktningen. Detsamma har alltså från min sida endast underkastats den ändring, som föranletts därav, att hithörande bestämmelser i den nu gällande stämpelförordningen äro i viss mån annorlunda avfattade än motsvarande bestämmelser i den stämpelförordning, som gällde vid tiden för avgivandet av kommitterades förslag.

Enligt verkställda nya beräkningar har den här ifrågasatta ökade stämpelskatteskyldigheten antagits giva statsverket en ökad inkomst av i runt tal 430,000 kronor.

3. Förhöjning av obligationsstämpeln samt införande av stämpelskatt å vissa kommunala skuldförbindelser.

Stämpelskatt å obligationer infördes i Sverige genom stämpelförordningen den 9 augusti 1894 och utgår fortfarande med det då fastställda beloppet av 30 öre för belopp ej överstigande 100 kronor och därutöver 30 öre för varje påbörjat hundratal kronor.

Då statens ökade inkomstbehov påkallade reglering av gällande stämpelskatter, hade kommitterade ansett höjning av obligationsstämpeln böra ifrågakomma i ett av de främsta rummen. Kommitterade ansåge nämligen obestriddigt, att det kapital, som nedlades i obligationer, ägde en betydande skattekraft, ävensom att obligationsutgivaren i regel utan olägenhet kunde bära en måttlig stämpelskatt. Med stöd av en jämförelse mellan främmande länders stämpelsatser för obligationer och den i vårt land gällande och då enligt kommitterades mening befogade invändningar ej kunde resas mot att obligationsstämpeln avsevärt ökades, förordade kommitterade en fördubbling av skattesatsen, varigenom den alltså skulle komma att utgå med 60 öre för varje påbörjat hundratal kronor.

Kommitterade hade därjämte i syfte att förebygga kringgående av stadgandet om obligationsstämpeln föreslagit, att, därest kommun erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd till upptagande av amorteringslån, skulle, under förutsättning att det till upptagande medgivna lånets belopp icke understeg 200,000 kronor och att återbetalningstiden vore bestämd till minst 15 år, skuldförskrivning, som utfärdades å lånebeloppet eller del därav, av utgivaren förses med stämpel till samma belopp, som för obligation stadgas.

Vad kommitterade i förevarande avseende förordat, har icke givit statskontoret anledning till erinran. Visserligen skulle det, säger statskontoret, kunna ifrågasättas, huruvida icke, därest en sådan bestämmelse om beläggning med stämpel av vissa kommunala skuldförbindelser som den föreslagna bleve beslutad, motsvarande stämpelplikt borde införas för enahanda skuldförbindelser, som utfärdas av bolag o. d. Statskontoret ansåge dock skäl föreligga att först avvakta någon tids erfarenhet om verkan av den stämpelplikt, som kunde varda ålagd kommunala förbindelser.

Det förslag i fråga om stämpelskatteskyldighet för obligationer och skuldsedlar, jag nu har att framlägga, ansluter sig helt till det av kommitterade avgivna och av statskontoret förordade.

Enligt gjorda beräkningar kan förhöjningen av obligationsstämpeln med 30 öre för varje påbörjat hundratal kronor antagas giva en ökad statsinkomst av 270,000 kronor.

Stämpelavgiften å vissa kommunala skuldsedlar har jag icke beräknat giva högre belopp än kommitterade föreslagit eller 15,000 kronor.

4. Omläggning till räntestämpel av stämpelskatten å bevis om insättning å depositions- och kapitalräkning samt införande av räntestämpel jämväl å avkastningen av andra på bankräkning insatta medel.

Enligt nu gällande bestämmelser skall bevis om insättning å depositionsräkning hos bank eller bankir ävensom å kapitalräkning eller annan

räkning, därå penningar mot särskilt bevis mottagas för att först efter viss tid eller viss tid efter uppsägning återbetalas, vid utgivandet förses med stämpel av 50 öre för deponerat belopp, som ej överstiger 1,000 kronor, och därutöver 50 öre för varje påbörjat tusental kronor, dock med viss lindring i avgiftsbeloppet för insättning, som icke överstiger 500 kronor.

Kommitterade, vilka funnit dessa bestämmelser icke hava lämnat ett resultat, motsvarande det, som man kunde haft anledning förvänta, hava förordat *dels* en sådan omläggning av stämpelskatten å depositionsbevis och därmed uti förevarande hänseende nu likställda bevis, att till grund för beräkningen av denna skatt borde läggas, icke det belopp, varå insättningsbeviset lyder, utan i dess ställe den årliga avkastning, som å sålunda insatta medel erhålles, *dels ock* införande av enahanda stämpelskatt jämväl å avkastningen av medel inestående å checkräkning, upp- och avskrivningsräkning, giroräkning, folioräkning, löpande räkning eller annan sådan till sparkasseräkning icke hänförlig räkning hos bank, annan kreditinrättning eller bankir, därå penningar mottagas för att vid anfordran återbetalas. Såsom skattesatser hava föreslagits 5 öre för räntebelopp, överstigande 5 men ej uppgående till 10 kronor, samt 10 öre för varje fulla 10 kronor av räntebelopp, uppgående till 10 kronor eller mera. Räntestämpel å penningar, som inestå i sparbank, skulle enligt den åsikt, kommitterades flertal omfattat, icke ifrågakomma. För ränta å sparkasseräkning hava kommitterade föreslagit en stämpelavgift av 10 öre för varje fulla 10 kronor av räntebeloppet, dock att stämpelfrihet skulle äga rum, om det tillgodoförda räntebeloppet för ett år icke uppgått till 20 kronor.

Då kommitterades flertal icke velat till beskattning föreslå sparbanksmedel, hade huvudsakliga skälet härtill varit, att det syntes mindre lämpligt att genom stämpelbeskattning betunga sparbankernas på förvärvande av vinst icke anlagda verksamhet för uppsamlande av smärre besparingar. Om sparbanksrörelsen i ett eller annat avseende kommit att överskrida sitt naturliga verksamhetsområde, borde detta enligt flertalets mening regleras icke i beskattningsväg utan genom införande av skärpt kontroll å dessa bankers skötsel och genom vidtagande av till äventyrs nödiga ändringar i gällande författningar rörande sparbankerna. Att å andra sidan från här ifrågavarande beskattning undantaga sparkasseräkningar hade kommitterades flertal icke funnit tillrädligt, enär därigenom den föreslagna räntestämpelns effektivitet skulle i väsentlig grad äventyras, varjämte näppeligen tillräckliga skäl torde vara anförda för att skillnad skulle göras mellan ränteavkastning å depositions- och kapitalräkningar samt — åtminstone en mera avsevärd — dylik avkastning å sparkasseräkning.

Från det sålunda gjorda uttalandet var kommittéledamoten von Sydow i viss mån skiljaktig och anförde:

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 1 saml. 79 häft. (Nr 95 A och B). 4

»Sparbankerna ansågos tillförene 'huvudsakligen avse att befördra kapitalbildning och ekonomisk förtänksamhet (särskilt hos de mindre bemedlade samhällsklasserna och det uppväxande släktet) genom att emottaga, fruktbargöra och genom räntans läggande till kapitalet förkovra samt i vederbörlig ordning till ägarne återbetala företrädesvis smärre belopp'. De i bilagan D till detta betänkande intagna tabellerna I och V över sparbankernas och sparkasseräkningarnas utveckling visa emellertid, att medelbehållningen är större i sparbankerna än å de privata bankernas sparkasseräkningar eller för år 1908 resp. 477 och 368 kronor. Högsta belopp för en insättares behållning å sparkasseräkning, varå ränta får gottgöras, utgör enligt lagen angående solidariska banker och bankaktiebolag av den 18 september 1903 3,000 kronor. I sparbankerna åter är maximibeloppet för en insättare i allmänhet vida större. Av landets 428 sparbanker hava 289 ett medgivet maximibelopp av mer än 3,000 kronor; i tre sparbanker utgör detta belopp 50,000 kronor, i 30 sparbanker växlar beloppet mellan 12,000 och 30,000 kronor, och i 91 sparbanker har samma belopp fastställts till 10,000 kronor. Vid senaste bankmöte den 30 oktober 1909 hava de privata bankerna enhälligt beslutit, att uttag utan föregående uppsägning till belopp, överskjutande 1,000 kronor i månaden, å en och samma sparkasseräkning skall få ske endast i *undantagsfall* och då med avdrag av minst $\frac{1}{4}$ procent provision å överskjutande beloppet. Sparkasseräkningarna synas följaktligen i många fall vara jämförliga med sparbankernas inlåningsräkningar. Båda slagen av räkningar hava uppmuntrat till sparsamhet och ordningssinne samt lärt allmänheten, att det lönar mödan att låta förränta även små belopp. Genom att samtliga privata banker så småningom inrättat sparkasseräkningar, har en mängd personer, som förut ansett lämpligt behålla sina medel i hemmen och ej begagna sig av bankinrättningar, börjat insätta sina inkomster å dessa räkningar för att sedan successivt i mindre poster alltefter behov uttaga dessa medel. Till dessa deponenter höra bland andra ämbets- och tjänstemän, husmödrar, mindre hantverkare, ordentliga, välsituerade arbetare och för övrigt sådana personer, vilkas utgifter under en månad ej överstiga 1,000 kronor. Sparkasseräkningarna med sina till 3,000 kronor begränsade behållningar synas ej heller draga några nämnvärda belopp från depositionsräkningarna. På många ställen är nämligen depositionsräntan $\frac{1}{2}$ procent högre än räntan å sparkasseräkning, vadan medel av depositionsnatur nog insättas å depositions- eller kapitalräkning. Att emellertid sparbankerna och de privata bankernas sparkasseräkningar kunnat utveckla sig på sådant sätt, som skett, beror säkerligen i väsentlig grad på den höga ränta, deponenterna åtnjuta på dessa medel. Postsparbanken, som, vad beträffar räntan å insättarnas medel, ej följt med sparbankerna och privatbankerna, har, såsom av tabell IV i bilagan D framgår, däremot ej kunnat öka sina behållningar, utan har insättarnas tillgodohavande, som år 1900 var 56,461,391 kronor (år 1898 till och med 64,033,596 kronor), år 1908 nedgått till 46,422,570 kronor. Vidkommande åter sparbankerna har behållningen hos dem år från år stadigt ökat. Från år 1900 till år 1908 har ökningen belöpt sig till cirka 276,000,000 kronor eller alltså till ett större belopp än det, som representerade sparkasseräkningarnas totalbehållning år 1908, vilken utgjorde 251,002,465 kronor. Vad angår beskaffenheten av de medel, som innestå i sparbanker, synes böra framhållas, att, på sätt tabellerna II a), b) och c) i bilagan D utvisa, år 1908 76.4 procent av samtliga insättare, representerande de små deponenterna med ett tillgodohavande av 500 kronor och därunder, hade en behållning, som utgjorde endast 15.3 procent av alla insättares tillgodohavande, samt att 6.2 procent av

samtliga insättare, representerande de större deponenterna, d. v. s. sådana med en behållning av mer än 2,000 kronor, hade inestående belopp, motsvarande 47.7 procent av totalbehållningen. Under sådana förhållanden synes kunna ifrågasättas, om ej sparkasseräkningarna böra fullt jämföras med den del av sparbanksmedlen, som representerar 23.6 procent av insättare och 84.7 procent av total-

Bilaga D.

Tabellbilaga till herr von Sydows särskilda yttrande under räntestämpeln.

Tabell I. Sparbanker.

År.	Behållning.	Antal insättare.	Medelbehållning per insättare.
	Kronor.	Stycken.	Kronor.
1860	27,291,937	187,675	145
1870	57,301,804	353,867	162
1880	146,071,708	762,638	192
1890	275,039,102	1,072,735	256
1895	339,339,266	1,098,116	309
1900	437,391,160	1,228,930	356
1905	601,751,391	1,374,632	438
1907	682,038,841	1,460,395	467
1908	7,3551,441	1,493,764	477

Tabell II. I sparbanker insatta medel.

År.	Behållning. Kronor.	Antal insättare. Stycken.	I procent av		Medelbehållning per insättare. Kronor.
			samtliga insättare.	totalbehållningen.	
<i>a) av insättare med behållning av högst 500 kronor:</i>					
1900	93,229,622	990,437	80.6 %	21.3 %	94
1907	107,479,848	1,118,626	76.6 %	15.7 %	96
1908	109,036,046	1,141,185	76.4 %	15.3 %	95
<i>b) av insättare med behållning över 500 kronor:</i>					
1900	344,161,538	238,493	19.4 %	78.7 %	1,443
1907	574,558,993	341,769	23.4 %	84.3 %	1,681
1908	604,515,395	352,579	23.6 %	84.7 %	1,714
<i>c) av insättare med behållning över 2,000 kronor:</i>					
1900	154,533,514	46,488	3.8 %	35.3 %	3,324
1907	316,577,440	87,126	6.0 %	46.4 %	3,634
1908	340,126,928	92,747	6.2 %	47.7 %	3,667

behållningen, d. v. s. de sparbanksräkningar, som hava ett tillgodohavande av mer än 500 kronor. Då nu kommitterades flertal ej velat förorda en stämpelbeskattning av sparbanksmedel, oaktat en stor del av deponenterna hos sparbankerna ej kan anses tillhöra de mindre bemedlade i samhället, anser jag, att även medel, insatta å sparkasse- eller därmed jämförlig räkning, böra vara befriade från stämpelskatt.»

Tabell III. Med sparbanker jämförliga penninginrättningar.

År.	Behållning. Kronor.	Antal insättare. Stycken.	Medelbehållning per insättare.	
			Kronor	öre.
1900	13,753,189	32,627	421	53
1905	11,567,804	24,397	474	15
1907	6,575,358	15,691	419	05
1908	6,025,637	15,107	398	86

Tabell IV. Postsparbanken.

År.	Behållning. Kronor.	Antal insättare. Stycken.	Medelbehållning per insättare.	
			Kronor	öre.
1890	13,016,554	237,060	54	91
1895	38,477,499	408,288	94	24
1900	56,461,391	566,805	99	61
1905	54,658,804	567,023	96	40
1907	50,680,935	566,976	89	39
1908	46,422,570	560,270	82	86

Tabell V. De privata bankernas sparkasseräkningar.

År.	Behållning. Kronor.	Antal insättare. Stycken.	Medelbehållning per insättare.
			Kronor.
1880	2,825,677	15,543	182
1890	9,821,296	35,682	275
1895	17,645,657	49,000	360
1900	90,680,166	183,226	495
1905	186,595,169	434,134	430
1907	235,224,814	606,094	388
1908	251,002,465	681,518	368

Tabell VI. Upplupna räntor.

	År 1907. Kronor.	År 1908. Kronor.
I sparbanker	30,425,197	33,812,140
Å de privata bankernas sparkasseräkningar	10,550,973	11,856,933

Anm. I statistiken för sparbankerna men ej i statistiken för sparkasseräkningarna ingå i uppgifterna om behållning årets räntor.

Statskontoret har såsom sin mening i fråga om räntestämpeln uttalat, att kommitterades förslag i ifrågavarande del icke syntes vara överensstämmande med kravet å billighet och rättvisa i beskattningen. Förslaget innebär nämligen onekligen, att den ränteinkomst, som härledde sig från kapitalplacering i bankpapper, skulle i förhållande till inkomst, vunnin genom annan kapitalplacering, beskattas på ett ännu hårdare sätt än vad redan vore händelsen. Då giltig anledning härtill efter statskontorets mening icke förefunnes, fann statskontoret sig böra avstyrka kommitterades förslag i denna punkt.

I mitt uttalande till statsrådsprotokollet den 14 maj 1914 anförde jag, att jag icke kunde godkänna de skäl, statskontoret anförde mot omläggning till räntestämpel av stämpelskatten å depositions- och kapitalräkning samt införande av räntestämpel jämväl å avkastningen av andra på bankräkning insatta medel. Utan att närmare ingå på denna fråga tillät jag mig därvid att åberopa, vad statskontorets chef, generaldirektören greve Hans Wachtmeister anförde, då han vid frågans behandling i statskontoret uttalade sin skiljaktiga mening i denna del. Den omständigheten, att, såsom statskontorets flertal framhållit, inkomsten av det i bankpapper placerade kapitalet skulle genom räntestämpeln komma att drabbas hårdare av skatt än inkomst av annan kapitalplacering, kunde, enligt greve Wachtmeisters mening, så mycket mindre utgöra ett avgörande skäl mot införande av räntestämpeln, som de flerahanda specialskatter, av vilka ett stämpelskattesystem bestode, icke stode och icke kunde stå i en bestämd relation till statens övriga skatter. För egen del tillade jag endast, att den anmärkning om ojämnhet i beskattningen vid kapitalplaceringar, som statskontorets flertal ansett sig kunna åberopa, i viss mån förlorar i betydelse, om stämpelskyldighet med avseende å andra kapitalplaceringar genom stämpelskatt å skuldförbindelser får den utveckling jag ifrågasatt.

Emellertid torde försiktigheten bjuda, att räntestämpeln, om den nu införes, utsträcker att omfatta alla slag av bankräkningar, därå penningar

mottagas för förräntning. Det kan eljest befaras, att insättarna, måhända i stor utsträckning, skulle begagna sig av möjligheten att överflytta medel från de bankräkningar, vilka beröras av skatten, till andra räkningar, å vilkas inestående medel skatten ej finge tillämpning. Erfarenheten på detta område från tiden för depositionsstämpelns införande bör mana till försiktighet. För beskattningens effektivitet kräves, att den stämpelskattskyldighet, varom nu är fråga, omfattar icke blott de medel, som inestå å depositions- och kapitalräkning samt de räkningar, därå penningar mottagas för att vid anfordran återbetalas, utan även medel som inestå å sparkasseräkning och därmed likställd räkning i sparbank.

Lika litet som jag kunnat godkänna de av statskontoret åberopade skäl mot en omläggning till räntestämpel av den nuvarande stämpelavgiften å depositionsbevis och de i samband med denna omläggning framlagda förslagen, kan jag således godkänna de skäl, som från kommitterades sida anförts emot en utsträckning av räntestämpeln till medel, som inestå i sparbank.

Kommitterade hava som skäl mot en beskattning av här ifrågavarande art framhållit, att den skulle »betunga sparbankernas på förvärvande av vinst icke anlagda verksamhet för uppsamlande av smärre besparingar». Med avseende å den uppfattning, som ligger till grund för detta uttalande, får jag till en början erinra om, att den stämpelbeskattning, varom här är fråga, givetvis kommer att bäras av vederbörande insättare och icke av den bankinrättning, där insättning äger rum. Beskattningen, om den införes, är alltså icke i minsta mån riktad mot sparbankerna eller avsedd att menligt påverka deras verksamhet. Den träffar dem, vilka göra större penningtillgångar räntebärande genom insättning i sparbank och som efter min mening icke torde hava något berättigat anspråk på att i här förevarande hänseende åtnjuta någon gynnad ställning i förhållande till andra kapitalister, vilka placera sina tillgångar på depositions- eller kapitalräkning eller på sparkasseräkning. För de på den senare räkningen inestående medlen skulle snarare än för de medel, som inestå i sparbank, en lindrigare beskattning kunna ifrågasättas. Å sparkasseräkning inestå nämligen för varje räkningshavare endast jämförelsevis obetydliga belopp, detta på grund av de lagstadganden, som påbjuda, att ränta icke får gottgöras för högre belopp än tre tusen kronor av medel, som såsom en insättares tillgodohavande inestå å s. k. sparkasseräkning, stadganden som i nu gällande lagstiftning återfinnas i lagen om bankrörelse den 22 juni 1911, 52 och 168 §§. Motsvarande stadgande finnes icke i den gällande lagen om sparbanker, utfärdad den 29 juli 1892. De inskränkningar i detta avseende, som i särskilda fall äro gäl-

lande, hava sin grund i de bestämmelser, som sparbankerna själva beslutat och fått intagna i sina vederbörligen fastställda reglementen. Enligt 30 § sparbankslagen skall sparbanks reglemente bland annat innehålla bestämmelser om det lägsta belopp, som i sparbanken må insättas, och det högsta beloppet av en persons tillgodohavande, varå ränta gottgöres. Reglemente för sparbank skall prövas av Konungens befallningshavande, men det åligger enligt 3 § uppenbarligen Konungens befallningshavande att meddela stadfästelse å detsamma, om det överensstämmer med sparbankslagen samt med lag och författningar i övrigt. Den omständigheten, att reglementet medger gottgörande av ränta å ett mycket högt belopp, torde icke utgöra laga anledning att vägra stadfästelse därå. Och exempel saknas icke på sparbanker, som mottaga penningar till förräntning å mycket höga belopp. Sparbankernas i 1 § sparbankslagen angivna ändamål är nämligen icke att mottaga endast de smärre insättningarna. Ändamålet angives vara att, utan rättighet för sparbanks stiftare eller dessas rättsinnehavare att tillgodonjuta andel i den vinst, som å rörelsen kan uppkomma, av allmänheten till förräntande mottaga penningar och genom räntans läggande till huvudstolen dem ytterligare förkovra samt medlen i mån av uppsägning återbetala.

Enligt statistiska uppgifter för år 1914 utgjorde vid utgången av nämnda år antalet insättare i sparbankerna i riket 1,755,009, fördelade med avseende å insättningarnas storlek på följande sätt:

Insättare med behållning av	Antal insättare.	Summa behållning kronor.	I procent.	
			Antal insättare.	Behållning.
t. o. m. 100 kronor	914,359	22,693,853	52.1	2.3
Över 100 t. o. m. 500 kr.	380,837	85,841,966	21.7	8.7
> 500 > 1,000 >	166,726	109,522,508	9.5	11.1
> 1,000 > 2,000 >	149,176	198,324,541	8.5	20.1
> 2,000 kr.	143,911	570,306,393	8.2	57.8
Summa	1,755,009	986,639,261	100.0	100.0

Antalet insättare med behållning över 1,000 kronor utgjorde alltså 16.7 % av hela antalet, men deras kapital 77.9 % av hela totalsumman. Motsvarande andelar utgjorde år 1904 resp. 12.4 % och 66.4 %, vilket visar en avsevärd stegring av de större motboksbehållningarna. Likartad är

stegringen med avseende å insättare med behållning över 2,000 kronor. De utgjorde vid 1914 års utgång 8.2% av antalet samt hade en behållning motsvarande 57.8% av totalsumman, under det att motsvarande siffror för år 1904 voro resp. 5.1 och 42.3.

Medelbeloppet av behållningen för varje insättare i gruppen med behållning över 1,000 kronor uppgick alltså vid 1914 års utgång till omkring 2,622 kronor, och i gruppen med behållning över 2,000 kronor omkring 3,963 kronor (år 1900 3,324 kronor och år 1908 3,667 kronor). Medelbehållningen för varje insättare var något mindre än 563 kronor, men utgjorde år 1905 endast 438 kronor och år 1900 endast 356 kronor. Dessa siffror visa, huru en tendens alltjämt gör sig gällande att i sparbankerna placera medel, som ingalunda falla under gruppen »smärre besparingar».

En undersökning angående det högsta belopp, varå enligt gällande reglementen ränta i sparbank gottgöres, visar att i ett ganska stort antal sparbanker nämnda belopp är avsevärt högre än 3,000 kronor. Så medgives räntegottgörelse:

i ett mycket stort antal sparbanker för ett högsta belopp av . kr. 10,000	
i 12 sparbanker för ett högsta belopp av »	15,000
i 15 » » » » » » »	20,000
i 6 » » » » » » »	25,000
i 7 » » » » » » »	30,000
i 3 » » » » » » »	50,000

varjämte reglementena för åtskilliga sparbanker medgiva styrelsen befogenheter att bevilja räntegottgörelse för ett högre belopp än det i reglementet medgivna.

Medelbehållningen för varje insättare å sparkasseräkning utgjorde vid 1914 års utgång hos de med sparbanker jämförliga penninginrättningar, som avses i lagen den 18 september 1903, 447 kronor samt hos solidriskt bankbolag och bankaktiebolag endast 335 kronor.

Då jag nu föreslår en beskattning av de räntor, som uppstå å insättningarna i sparbanker, gör jag ingalunda detta för att återföra sparbanks verksamhet till »dess naturliga område», vilket jag icke finner vara från min sida påkallat, utan endast med hänsyn till nödvändigheten att i beskattningshänseende likställa sinsemellan likartade penningplaceringar.

Att det här icke gäller obetydliga belopp, framgår av tillgängliga statistiska uppgifter. Enligt statistiken för år 1914 utgjorde behållningarna å nedanstående räkningar i svenska banker, sparbanker och med sparbanker jämförliga penninginrättningar vid utgången av nämnda år:

i bankbolagen innestående medel:

å depositions- och kapitalräkning	kr. 1,140,535,809
å sparkasseräkning »	371,557,265

i sparbankerna:

insättarnas behållning	kr. 986,689,261
----------------------------------	-----------------

i andra penninginrättningar:

å sparkasseräkning	kr. 9,877,926
------------------------------	---------------

Effektiviteten av en beskattning i den av kommitterade föreslagna riktningen blir givetvis, såsom jag nyss framhållit, i hög grad beroende av beskattningens allmänna omfattning. Undantagas från skatt medel, som innestå i sparbank, kan man befara, att ej obetydliga belopp av de medel, som eljest kunnat insättas å räkningar hos bankbolagen, komma att söka sig väg till sparbankerna. Det mot förmodan dåliga resultatet i fiskaliskt avseende av den år 1894 införda stämpelskatten å depositionsbevisen torde till icke oväsentlig del vara att tillskriva de luckor, som den nya lagstiftningen innehöll och vilka erbjödo många möjligheter till kringgående av författningens bestämmelser. Man kan draga vissa slutsatser av följande siffror:

Insättarnas behållning i sparbankerna utgjorde vid slutet av år

1893	kr. 307,687,861
1900 »	437,391,160
1905 »	601,751,391
1910 »	808,788,530
1914 »	986,689,261

I bankbolagen innestodo

vid slutet av år	å sparkasseräkning	å depositions- och kapitalräkning
1893	kr. 12,253,127	kr. 320,623,611
1900 »	90,680,166	» 548,416,946
1905 »	186,595,169	» 705,309,945
1910 »	278,678,375	» 983,708,056
1914 »	371,557,265	» 1,140,536,109

Då man betänker, att de å sparkasseräkning innestående medlen för varje insättare torde — åtminstone med några sällsynta undantag — understiga 3,000 kronor och att även de i sparbank innestående medlen till stor del äro för varje insättare relativt små belopp, måste man med en

viss undran lägga märke till dessa räkningars förvånande utveckling i jämförelse med depositions- och kapitalräkningarnas utveckling under samma tid. Särskilt sparkasseräkningens utveckling under åren närmast efter år 1893 kan lätt framkalla den förmodan, att en omflyttning från depositionsräkning till sparkasseräknings i åtskilliga banker ägt rum i ej ringa omfattning och måhända i syfte att kringgå bestämmelserna om stämpel av depositionsbevis. Att de förut brukliga depositionsbevisen med fast ränta efter depositionsstämpelns tillkomst ersattes med bevis med växlande ränta, varå i stor utsträckning penningar under lång tid kvarstå, och att kapitalräkningen kom till mycket vidsträckt användning, medverkade i samma riktning till nedbringande av det statsfinansiella resultatet av depositionsstämpeln.

Genom dennas ersättande med en räntestämpel och genom beskattningens utvidgning till alla de områden, som krediträttningarna öppna för den allmänhet, som genom penningars insättande å bankräkning av det ena eller andra slaget vill på en gång hava sina tillgångar i gott förvar och av dem erhålla en säker avkastning, torde, under förutsättning av erforderlig kontroll över själva stämpelbeläggningen, vara sörjt för att ett kringgående av beskattningsbestämmelserna näppeligen kan ifrågakomma. Och för åstadkommande av kontroll föreslår jag erforderliga bestämmelser.

Genom att låta räntestämpeln utgå i förhållande till räntebeloppet och icke i förhållande till det insatta kapitalets storlek har man sörjt för en rättvist avvägd beskattning av de insatta medlen, vunen genom beaktande av de skiljaktigheter med avseende å räntefotens storlek, som förekomma vid olika placeringar, och av den olika tidrymd placeringarna avse.

I fråga om skattesatsens storlek har jag anslutit mig till kommitterades förslag. I regel blir skatten alltså ungefär en procent av räntebeloppet. För mindre belopp, inestående i sparbank eller, i andra krediträttningar, å sparkasseräknings, har jag, ävenledes i likhet med kommitterade, funnit skattefrihet böra äga rum. Men jag har ansett gränsen för skattepliktens inträde böra höjas utöver vad kommitterade föreslagit. Sålunda har jag tänkt mig, att skattskyldighet skulle inträda först i fråga om räntebelopp av 40 kronor och däröver, i stället för enligt kommitterades förslag redan vid ett räntebelopp av 20 kronor.

Det av kommitterade föreslagna stadgandet om stämpelfrihet för medel, som inestå för utländsk räkningshavare, vilken icke är inom landet bosatt, har icke av mig upptagits. Den för detsamma anförda motiveringen om önskvärdheten av att svårighet ej beredes för utländskt kapital att inkomma i den allmänna rörelsen synes mig nämligen under nu rådande förhållanden ej äga samma betydelse som förr. Jag vill därjämte erinra

om att i främmande länders lagstiftning i regel liknande skattefrihet icke ifrågakommer för avkastningen av svenskt kapital.

Enligt verkställda beräkningar skall en räntestämpel enligt av mig föreslagna grunder avkasta, utöver vad nu gällande stämpel å bevis om insättning på depositions- och kapitalräkning antagits giva, i runt tal 800,000 kronor.

De av mig föreslagna bestämmelserna om särskild ordning för vissa stämpelavgifters utgörande överensstämma i huvudsak med vad kommitterade i sådant avseende föreslagit. Härutöver har det visat sig nödvändigt att såsom en följd av förslaget om räntestämpel underkasta 22 och 23 §§ i stämpelförordningen viss bearbetning, förstnämnda paragraf med hänsyn därtill att den nya räntestämpeln för sin tillämpning fordrar lägre valörer av typen för bank- och växelstämplar än nu finnas. I 51 § har dessutom vidtagits en mindre förändring, som ej torde tarva närmare förklaring.

5. Lottsedelstämpel.

I flertalet främmande länder, där lotterier äro tillåtna, har staten genom särskild beskattning av företagen velat göra sig delaktig av den stora vinst, dylika företag i allmänhet lämna. Att så icke varit förhållandet i vårt land, beror naturligtvis därpå, att inhemska lotterier varit i princip här i landet förbjudna. De förenämnda stämpelkommitterade hava, utan att inlåta sig på den omtvistade frågan, huruvida och i vilken mån lotterier böra tillstädjas, ansett sig böra framhålla, att det läser kunna tagas för avgjort, att lotterier under åtminstone en avsevärd framtid komma att här i landet bedrivas, och, säga kommitterade, vid sådant förhållande synes med skäl kunna ifrågasättas, om icke staten här liksom i andra länder bör genom beskattning skaffa sig del av de rikliga medel, som användas för lotteriändamål. De penningtillgångar, som framträda vid inköp av lotter, särskilt av lotter i penninglotterier, hava visat sig vara i mycket hög grad okänsliga för den dryga belastning av desamma, som pläгат utgå i form av överpris på lotter eller andelsbevis i sådana; och det torde med visshet kunna antagas, att en beskattning i form av en stämpel å lottsedlarna skulle — jämte det den gäve staten en icke så alldeles obetydlig inkomst — för lottägarna bliva jämförelsevis litet märkbar. Skatten borde emellertid icke drabba lotteriföretaget, utan läggas så, att den träffade lottköparen. Detta syfte vunnes enklast genom att stämpelbelägga lottsedlarna och icke, såsom ofta sker utomlands, låta skatten utgå av lotteriföretagets tillgångar.

För att från skatt undantaga lottsedlar i lotterier, vilka avse bortlottning av lösören för välgörande ändamål eller av konst saker till svenska konstidkares understöd och uppmuntran och vilka på grund av det synner-

ligen behjärtansvärda ändamålet icke lämpligen böra på något sätt försvåras, hava kommitterade med beaktande därav, att för anordnande av dylika lotterier erfordras tillstånd av konungens befallningshavande, under det att för anställandet av andra lotterier kräves medgivande av Kungl. Maj:t, föreslagit att skatteplikt skall förefinnas endast för lottsedlar i lotterier av senare slaget. Kommitterade hava vidare i fråga om skattepliktens storlek skilt emellan två grupper av lotterier, nämligen å ena sidan lotterier, däri vinsterna utgöras av penningbelopp, samt å andra sidan lotterier med vinster bestående av lösören eller eljest andra värdeföremål än penningar. Skattekraften hos lottsedlarna i dessa olika slag av lotterier vore väsentligen olika. Vad beträffar penninglotteriernas lottsedlar, torde dessa utan olägenhet kunna bära en stämpel av 10 procent av lottsedlarnas nominella värde. En dylik stämpel skulle däremot vara väl dryg för lottsedlar i flertalet varulotterier och dessutom i åtskilliga fall komma att utgå med belopp, som på grund av sin ojämnhet vore för lottsedlarnas avsättning något hinderligt. Med hänsyn härtill hade kommitterade föreslagit en låg fix stämpel för dylika lottsedlar, närmare angiven till 10 öre för varje lottsedel.

Statskontoret har förklarat, att kommitterades förslag om införande av stämpel å lottsedlar och om sättet för denna skatts upptagande i vissa fall icke givit anledning till något särskilt uttalande från statskontorets sida.

I enlighet med vad sålunda blivit föreslaget har jag inrymt bestämmelser om stämpelavgift å lottsedlar i det förslag till utvidgning av stämpelbeskattningen, varom nu är fråga, och har jag däri även upptagit det förslag till särskild ordning för skattens erläggande, som av kommitterade upprättats och som i författningsförslaget återfinnes under 56 §.

Lottsedelsstämpeln beräknas giva en avkastning av 540,000 kronor.

Sammanfattning av den ökade inkomst, som de nu föreslagna stämpelavgifterna beräknats giva statsverket.

Lagfartsstämpeln	kr. 2,285,000
Aktiestämpeln	» 430,000
Obligationsstämpeln	» 270,000
Stämpeln å vissa skuldförbindelser . . .	» 15,000
Räntestämpeln	» 800,000
Lottsedelsstämpeln	» 540,000

Summa kr. 4,340,000

De inom statistiska centralbyrån verkställda uträkningar, vilka ligga till grund för ovanstående inkomstberäkningar, torde såsom bilaga få fogas till den nädiga propositionen i ämnet. Uträkningarna, som äro gjorda i slutet av år 1915, angiva den ökning av inkomst, som genom den föreslagna nya stämpelbeskattningen antagits uppkomma under år 1917. För år 1918 torde inkomstökningen, såsom jag tidigare antytt, med största sannolikhet kunna beräknas uppgå till ett belopp, som icke understiger 4,500,000 kronor. I fråga om avkastningen av lagfartsstämpeln bör iakttagas, att densamma kunnat beräknas något högre än enligt statistiska centralbyråns uträkning, med hänsyn därtill att jag föreslagit en högre stämpelavgift än kommitterade och att nämnda stämpels förhöjning enligt mitt förslag kommer att drabba även testamente och fideikommissbrev om fast egendom.

Ytterligare författningsändringar.

Efter det svenska bankföreningen i underdånig skrivelse i september 1915 hemställt om vissa ändringar i stämpelförordningen i syfte att undanröja nu förefintliga svårigheter i fråga om stämpling av interimbevis och promesser å aktiebrev och lottbrev, har generalpoststyrelsen och statskontoret ävensom patent- och registreringsverket i detta ärende avgivit underdåniga utlåtanden. De två sistnämnda ämbetsverken hava även yttrat sig över vissa av generalpoststyrelsen uttalade önskemål rörande förtydligande och kompletterande av stämpelförordningens bestämmelser i särskilt angivna hänseenden. För lösning av de uppkomna frågorna hava ämbetsverken antytt i större eller mindre grad från varandra avvikande utvägar. Särskilt har patent- och registreringsverket, vars utlåtande först den 20 februari 1917 inkommit till finansdepartementet, anvisat utvägar för frågans lösning, vilka för sitt genomförande kräva ändringar på aktiebolagslagstiftningens och närliggande områden av den omfattning, att deras lämplighet och konsekvenser icke utan noggrann granskning kunna bedömas. Jag har fördenskull icke, såsom jag önskat, varit i tillfälle att nu upptaga dessa frågor till sådan behandling i sammanhang med övriga av mig ifrågasatta ändringar i stämpelförordningen, att de kunna vinna en fullständig lösning. Åtskilliga skäl tala dock för, att redan nu försök göras att åstadkomma en provisorisk lösning av en av de uppkomna frågorna. Då år 1914 i stämpelförordningen infördes bestämmelser avseende att i fråga om stämpelskattskyldighet likställa promesser å aktie- och lottbrev med aktie- och lottbrev, skedde detta i avsikt att förebygga kringgående av gällande bestäm-

melser om stämpelbeskattning av dylika brev. Emellertid borde till fullständigt förebyggande av dylikt kringgående bestämmelser om stämpelskattskyldighet för bevis om verkställd inbetalning å aktie eller lott (interimsbevis, interimskvitto) snarare hava givits. Generalpoststyrelsen har fäst uppmärksamheten å denna lucka i lagstiftningen och de två andra ämbetsverk, vilka, enligt vad jag nyss anförde, i frågan avgivit utlåtanden, hava ävenledes framhållit att här föreläge en lucka, som behövde fyllas. Jag har i enlighet med dessa uttalanden låtit utarbeta förslag om stämpelskattskyldighet för ifrågavarande interimsbevis och interimskvitton såsom för aktie- och lottbrev. Samtidigt har jag funnit det riktigtast att ur uppräknningen av stämpelpliktiga handlingar utesluta promesserna. När 1914 dessa infördes såsom stämpelpliktiga i likhet med aktier och lottbrev, torde man närmast hava avsett att därmed träffa just ifrågavarande interimsbevis och interimskvitton. Då emellertid aktiebolagslagen i 27 § skiljer mellan dessa och promesserna, måste man redan ur terminologisk synpunkt undvika att i stämpelförordningen sammanblanda dem, och då härtill kommer, att det ändamål, man 1914 ville vinna med stämpelbelägget av promesserna, ur skatteteknisk synpunkt riktigtast nås genom att göra interimsbevis och interimskvitton stämpelpliktiga, kunna utan olägenhet promesserna ur stämpelförordningen uteslutas.

Oavsett de skäl, som sålunda angivits för att ur stämpelförordningen helt utesluta promesserna, hava, vad 27 § angår, särskilda grunder föranlett deras undantagande från denna paragrafs speciella stadganden. Då dessa grunder jämväl äga sin giltighet beträffande interimsbevisen och interimskvittona, vilka nu föreslagits skola träda i promessernas ställe, tillåter jag mig något beröra denna fråga. Den i 27 § stämpelförordningen stadgade skyldighet att låta stämpling av aktiebrev, lottbrev, promesser m. fl. handlingar av likartad natur alltid verkställas genom generalpoststyrelsens försorg har, vad beträffar promesser, visat sig i praktiken medföra så gott som oöverstigliga svårigheter. Promesser, likasom interimsbevis, kunna icke på förhand stämpelbeläggas eller åsättas stämplingsbevis, avseende visst belopp, enär det icke blir känt, huru de skola stämpelbeläggas, förr än just vid det tillfälle, då de skola utgivas, d. v. s. sedan aktie- eller lottägaren verkställt betalning; det ligger nämligen i hans makt att inom vissa gränser i en eller flera omgångar betala större eller mindre del av det belopp, han skall erlægga för aktien eller lotten. Den apparat, varmed stämpling hos generalpoststyrelsen verkställs, är icke anordnad för stämpling av enstaka handlingar, utan kan med fördel användas endast för stämpling på en gång av ett större antal handlingar, vilka alla skola åsättas stämpel till samma belopp. Genom dessa förhållanden hava stora svårigheter uppstått såväl för de av-

giftspliktiga bolagen som för generalpoststyrelsen, och förslag hava framställt om ändrade bestämmelser, åsyftande en mera lämplig ordning för ifrågavarande stämplings verkställande. Då emellertid dessa förslag ännu icke kunnat underkastas tillräckligt noggrann prövning och det är av vikt, att de övriga förslag till ändringar i stämpelförordningen, som jag nyss berört, så snart ske kan överlämnas till riksdagens prövning, böra åtminstone redan nu promesserna avskiljas från den grupp av handlingar, som skola stämplas i den i 27 § angivna ordning, fränsett de skäl, som eljest, enligt vad ovan sagts, tala för deras uteslutande ur förordningen i allmänhet. Härigenom torde den mest påtagliga olägenheten av nu gällande bestämmelser kunna på ett enkelt sätt avlägsnas, utan att någon nämnvärd fara för beskattningsbestämmelsernas kringgående torde behöva uppstå. Jag föreställer mig nämligen, att då generalpoststyrelsens åliggande att ombesörja aktie- och lottbrevens stämpling fortfarande bibehålles och nämnda styrelse har att fastställa det belopp, med vilket stämpel skall utgöras, generalpoststyrelsen icke torde medgiva något avdrag vid stämpelberäkningen för stämpelbeläggning å interimbevis eller interimskvitto, utan att hava förvissat sig om att dylik beläggning i verkligheten ägt rum. Det ligger i sakens natur, att då i förordningen interimbevis och interimskvitton träda i promessernas ställe, 27 § ej heller bör omfatta dem; vad nyss sagts om de med där stadgade förfarande förbundna olägenheter i fråga om promesserna, äger sin fulla giltighet även beträffande nämnda andra handlingar.

Bestämmelsen om stämpelplikt för interimbevis och interimskvitto i stället för promess förutsätter en ändring i 20 § 2 mom., som ej erfordrar närmare motivering.

Med anledning av hemställan av generalpoststyrelsen och enligt förslag av statskontoret föreslår jag viss ändring av rubriken: Inkassering av penningar i 8 §, i syfte att från stämpelfrihet utesluta handling, som avser inkassering av penningar genom postverkets försorg i annan ordning än genom postförskott. Erfarenheten har nämligen ådagalagt olämpligheten av hithörande bestämmelsers nuvarande avfattning, vilka lett till att handlingar, som eljest äro stämpelpfiktiga, t. ex. växlar, undgått stämpelbeskattning, då postverket ombestyrt inkasseringen och uteslutande på grund härav.

Sedan departementschefen härefter uppläst det av ovan angivna redogörelse betingade förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften, som inom finans-

departementet blivit upprättat, hemställde han, att Kungl. Maj:t måtte i särskilda propositioner föreslå riksdagen

1:o) att antaga det upplästa författningsförslaget; samt

2:o) att, med ändring av vad i den till innevarande års riksdag avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under år 1918 föreslagits, beräkna

dels utdelningen i aktiebolaget svenska tobaksmonopolet till 4,500,000 kronor,

dels telegrafverkets inkomster till 27,750,000 kronor,

dels ock inkomsterna av statens järnvägar till 141,525,000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställdan behagade Hans Maj:t Konungen förordna, att propositioner i ämnet skulle till riksdagen avlåtas av den lydelse, bilagorna litt. och litt. vid detta protokoll utvisa.

Ur protokollet:

Jochum Beck-Friis.

Bilaga.

P. M.

angående den merinkomst, som en utvidgning av stämpelskatten kan beräknas bereda statsverket år 1917.

Lagfartsstämpeln. Enligt de i finansdepartementet utarbetade uppgifter har beloppet av de stämplat, som använts till beläggning av nedanstående, till protokollen över lagfartsärenden hörande handlingar under de fem senaste åren utgjort:

År.	Stämpel av 60 öre för 100 kronor.			Stämpel av 1 krona 20 öre för 100 kronor.		Summa.
	Köpebrev.	Bytesbrev.	Gåvobrev.	Köpebrev.	Bytesbrev.	Kronor.
1910	2,664,245	94,767	19,986	742,022	5,088	3,526,108
1911	2,439,438	82,088	40,272	670,894	3,982	3,236,674
1912	2,413,672	58,909	23,806	753,817	7,001	3,257,205
1913	2,543,836	90,339	9,562	883,525	12,857	3,540,119
1914	2,483,593	106,044	10,600	1,128,852	10,892	3,739,861
Summa	12,544,724	432,147	104,226	4,179,110	39,760	17,299,967
Årligt medeltal	2,508,945	86,429	20,845	835,822	7,952	3,459,993

Med tillämpning av de nu gällande stämpelsatserna synes lagfartsstämpeln kunna för år 1917 beräknas till samma belopp som ovanstående medeltal, eller 3,460,000 kronor. Den ifrågasatta höjningen av satserna med 50 % skulle alltså bereda statsverket en merinkomst av 1,730,000 kronor. Den minskning häri, som medgivandet till förmån för vissa allmännyttiga aktiebolag samt bibehållandet av den nuvarande stämpeln för en del smärre köp kan medföra, är ej möjlig att beräkna, men har densamma i stämpelskattekommitterades den 29 december 1909 avgivna betänkande anslagits till högst 100,000 kronor. Tages denna siffra för god, skulle merinkomsten av lagfartsstämpeln böra för år 1917 upptagas till 1,630,000 kronor.

[Härvid må emellertid erinras om, att skatten å gåva sedan ingången av år 1915 är underkastad ny lagstiftning, varför någon ändring i de nu gällande

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 1 saml. 79 häft. (Nr 95 A och B.) 6

bestämmelserna måhända ej bör ifrågakomma. I sådant fall bör merinkomsten minskas med 10,000 kronor. Samtidigt har den förut gällande stämpeln av 1 krona 60 öre för 100 kronor av gäva till annan än skyldeman i rätt nedstigande led nedsatts till 60 öre för 100 kronor. För år 1917 kan denna nedsättning här beräknas minska statsverkets inkomster med 12,000 kronor.]

Aktiestämpeln. Enligt Statistisk årsbok för Sverige 1915 hava i nybildade aktiebolag och bankbolag tecknats aktiekapital (grundfonder) till nedanstående belopp:

År 1910	kr. 73,093,665
» 1911	» 96,434,500
» 1912	» 74,438,532
» 1913	» 106,015,570
» 1914	» 80,990,390
	<hr/>
	Summa kr. 490,972,657
	Årligt medeltal » 86,194,531

Anförda årsmedeltal synes även kunna antagas såsom uttryck för emissionernas belopp under år 1917. En höjning av stämpelsatsen med 5 öre för varje fullt 10-tal kronor skulle alltså motsvaras av en merinkomst av i runt tal 430,000 kronor.

Obligationsstämpeln. De av statskontoret i underdånigt utlåtande den 20 april 1914 i fråga om utvidgning av stämpelbeskattningen meddelade uppgifter om under åren 1910—1913 emitterade stämpelpfiktiga obligationer, kompletterade med Svenska bankföreningens motsvarande uppgifter om svenska obligationslån under år 1914, ställa sig sålunda:

År 1910	kr. 93,583,380
» 1911	» 104,615,000
» 1912	» 93,618,000
» 1913	» 66,425,500
» 1914	» 93,166,000
	<hr/>
	Summa kr. 451,407,880
	Årligt medeltal » 90,281,576

Även här torde årsmedeltalet kunna få anses motsvara förhållandet under år 1917. En stämpelförhöjning av 30 öre för varje påbörjat 100-tal kronor kan därför beräknas lämna en merinkomst av 270,000 kronor.

Räntestämpeln. Med stöd av de månatliga uppgifterna om bankerna hava de av de *solidariska bankerna och bankaktiebolagen* gottgjorda räntorna å inlåningsräkningarna för de fem senaste åren approximativt beräknats utgöra:

	Å andra räkningar än sparkasseräkning.	Å sparkasse- räkning.
År 1910	kr. 44,653,000	10,136,000
» 1911	» 46,008,000	11,124,000
» 1912	» 47,169,000	12,420,000
» 1913	» 54,904,000	14,068,000
» 1914	» 56,638,000	15,809,000
	<hr/>	
	Summa kr. 249,372,000	63,557,000
Årligt medeltal »	49,874,000	12,711,000

Den starka räntestegringen under de två senaste åren är visserligen till en del beroende på de under dessa år gällande höga räntesatserna. Med hänsyn till att insättarnas tillgodohavanden befinna sig i ständigt tillväxt, torde emellertid ränteinkomsten under år 1916 icke överskattas, om densamma beräknas till resp. 55,000,000 och 15,000,000 kronor.

Beträffande andra räkningar än sparkasseräkning skulle, efter en stämpelsats av 1 %, anförda ränteinkomst motsvaras av stämpelmedel till ett belopp av 550,000 kronor. Härifrån måste emellertid göras ett avdrag av den anledning, att stämpeln skall i regeln utgå endast för fullt 10-tal kronor. Det belopp, varmed en räntepost överskjuter jämnt 10-tal kronor, kan i medeltal sättas till 5 kronor, vilket motsvarar en stämpel av 5 öre. Antalet bankräkningar av här ifrågavarande slag, vilket vid 1914 års slut uppgick till i runt tal 440,000, kan anslås till 455,000 vid 1916 års utgång. Med tillägg av de under året upphörda torde antalet räkningar, som skola gottgöras ränta för år 1916, kunna uppskattas till 480,000, varav omkring 400,000 depositions- och kapitalräkningar. Då de sistnämnda gottgöra ränta 2, stundom 4 gånger om året, läser hela antalet ränteposter för år 1916 kunna sättas till vid pass 900,000. Från ovanstående stämpelbelopp av 550,000 kronor böra således dragas 45,000 kronor, varefter stämpeln å de för år 1916 gottgjorda räntorna skulle uppgå till 505,000 kronor. Den obetydliga ökning, som betingas av skatteplikt för räntor mellan 5 och 10 kronor, kan lämnas ur räkningen. Däremot torde den omständigheten, att räntor å depositions- och kapitalräkningar till allra största delen uppbäras eller gottskrivas samma år, varunder de upplupit, motivera en höjning av stämpelbeloppet med 10,000 kronor. För år 1917 synes alltså räntestämpeln å andra bankräkningar än sparkasseräkning kunna beräknas till 515,000 kronor.

Vad vidare angår bankbolagens sparkasseräkningar, skulle, enligt vad ovan anförts, stämpeln å de under år 1916 gottgjorda räntorna, efter en skattesats av 1 %, uppgå till 150,000 kronor. Härifrån skall dock till en början avdragas den beräknade stämpeln å räntebelopp under 20 kronor. Detta avdrag kan med ledning av den allmänna sparbanksstatistikens uppgifter anslås till 20,000 kronor. Vidare skall avdrag ske för räntebelopp, som överskjuter jämnt 10-tal kronor, vilket avdrag, beräknat efter samma grunder, som beträffande andra bankräkningar här ovan omförmålts, torde uppgå till 10,000 kronor. Stämpeln å bankbolagens sparkasseräkningar kan alltså beräknas under år 1917 bereda statsverket en inkomst av 120,000 kronor. Skulle åter den skattefria gränsen sättas vid 1,000 kronors kapital, skulle inkomsten komma att nedgå med 15,000 kronor.

De enskilda *sparbankerna* och med dem jämförliga penninginrättningarna hava under de fem senaste åren gottgjort sina insättare följande räntor:

År 1910	kr. 34,741,810
› 1911	› 36,063,007
› 1912	› 37,816,343
› 1913	› 41,051,824
› 1914	› 44,130,013
	<hr/>
	Summa kr. 193,802,997
	Årligt medeltal › 38,760,599

Ehuru visserligen här, liksom i fråga om räntemedel i bankbolagen, de två senaste årens resultat rönt inflytande av de då gällande högre räntesatserna, torde likväl, med hänsyn till den sedan en lång följd av år fortgående jämna ökningen i insättarnas tillgodohavande i sparbankerna, de under år 1916 upplupna räntorna icke böra beräknas lägre än till 45,000,000 kronor, vilket efter en stämpelsats av 1 % motsvaras av en stämpelavgift av 450,000 kr. Efter avdrag av dels 50,000 kronor för räntor under 20 kronor, dels ock 25,000 kronor med anledning av att stämpeln utgår endast för fullt 10-tal kronor, kan alltså för år 1917 beräknas en stämpel å sparbanksräntor till belopp av 375,000 kronor. Sättes skattegränsen vid 1,000 kronors kapital, böra därifrån avgå 45,000 kronor.

De av *postsparbanken* gottgjorda räntor åt insättare torde nästan undantagslöst falla under den ifrågasatta räntestämpelgränsen.

Under erinran att ingen hänsyn kunnat här tagas till räntor å medel innestående hos enskilda bankirer o. d., kan den nu utförda beräkningen av räntestämpelns avkastning under år 1917 sammanfattas sålunda:

Hos solidariska banker och aktiebanker:	
Å annan räkning än sparkasseräkning	kr. 515,000
Å sparkasseräkning	› 120,000
Å sparbanksräkning	› 375,000
	<hr/>
	Summa kr. 1,010,000

Samtidigt med att räntestämpel å depositions- och kapitalräkning införes, skulle emellertid den nu utgående stämpeln å bevis om insättning å dylika räkningar upphöra. Enligt Svenska bankföreningens styrelses berättelse till 1915 års ordinarie bankmöte hava insättningarna å depositions- och kapitalräkning hos bankbolagen uppgått till följande belopp:

År 1910	kr. 287,511,200
› 1911	› 280,341,000
› 1912	› 304,972,500
› 1913	› 335,145,700
› 1914	› 305,756,700
	<hr/>
	Summa kr. 1,513,727,100
	Årligt medeltal › 302,745,400

Anslås insättningarna år 1917 till i runt tal 300,000,000 kronor, skulle stämpeln därå, efter 50 öre för 1,000 kronor, utgöra 150,000 kronor. Denna siffra är emellertid så till vida för hög, att dels i ovanstående uppgifter om insättningarna ingå en del under vederbörande år gottskrivna räntor, dels någon ned-sättning i stämpelbeloppet torde betingas av, att insättning ej överstigande 100 kronor är stämpelfri. Å andra sidan påkallas någon höjning i nyssnämnda summa därav, att stämpeln för belopp mellan 100 och 1,000 kronor utgår med något högre belopp än $\frac{1}{2}$ per tusen samt i övrigt med 50 öre för varje påbörjat 1,000-tal kronor. I avsaknad av uppgifter om dessa olika faktorerers verkningar torde det anförda beloppet 150,000 kronor kunna gotttagas såsom gällande för år 1917.

Efter avdrag av nyssnämnda summa kan räntestämpeln beräknas bereda statsverket en merinkomst under år 1917 av 860,000 kronor.

Därest stämpelfriheten för sparkasse- och sparbanksräkningar utsträcktes intill en behållning av 1,000 kronor, skulle inkomsten minskas med 60,000 kronor.

Lottsedelstämpeln. För år 1916 har av Kungl. Maj:tt beviljats tillstånd till penninglotteri till belopp av 5,000,000 kronor. Antages samma lottsedelsumma komma att medgivas även för år 1917, skulle stämpeln under sistnämnda år uppgå till 500,000 kronor. Läggas härtill stämpeln för varulotterier, som med Kungl. Maj:ts tillstånd anordnas, vilken stämpel av stämpelskattekommitterade beräknats till minst 36,000 kronor, kan lottsedelsstämpeln år 1917 beräknas inbringa omkring 540,000 kronor.

Sammanfattning. Enligt vad nu anförts kan den ifrågasatta utvidgningen av stämpelbeskattningen beräknas under år 1917 tillföra statsverket en merinkomst till följande belopp:

Lagfartsstämpeln	kr. 1,630,000
Aktiestämpeln	» 430,000
Obligationsstämpeln	» 270,000
Räntestämpeln	» 860,000
Lottsedelsstämpeln	» 540,000

Summa kr. 3,730,000

Skulle åter behållningar å sparkasse- och sparbanksräkningar till belopp under 1,000 kr. förbliva fria från räntestämpel, föranleder detta en inkomstminskning om 60,000 kronor, i vilket fall således hela merinkomsten stannar vid 3,670,000 kronor.

Stockholm den 16 december 1915.

Hugo Burström.